

Jó Pajtás

A jövő heti Jó Pajtás címdala és poszttere

TE MEG ÉN

A hét híre

Itt a csokimúzeum!

A világ leghíresebb csokigyára, a svájci Nestlé Mexikóvárosban (miért épp ott, nem tudjuk) nyitotta meg az első csokimúzeumát.

A vörösesbarna színű épület úgy hever a mexikói fővárosból kifelé tartó út mentén, mint egy összegyűrt, eldobott csokipapír.

A lábakra emelt építmény nem maradhat észrevétlen az úton közlekedőknek; úrhajóként díszleg a fák közt.

Érdekes, hogy a jókorára méretezett objektum mindössze két és fél hónap alatt készült el teljesen.

A létesítmény egyik részlegében minden délután csokikóstolót tartanak, és vásárolni is lehet a tucatnyi csokifajtából.

SZIÓ

Hétfőn érdekes, szokatlan fizika-óránk volt. Egyébként szigorú tanárunk meglepően jókedvűen lépett az osztályba, és már akkor éreztük, ez a mai 45 perc más lesz, mint a többi.

– Tudom, hogy a ti korotokban nagyon kíváncsiak vagytok. Ezért ma nem tanulunk semmi újat, hanem a kérdéseitekre válaszolok. Persze csak olyat kérdezzetek, ami valamilyen módon a fizikával kapcsolatos. Afelől ne érdeklődjetek, hogy mikor született Néro római császár...

Kálmán Nóra volt a legbátrabb, ő jelentkezett elsőként. (Nóráról tudni kell, hogy nagyon szeret divatozni. Egész nyáron a medence partján sütötte magát, hogy bronzbőrű legyen. Most itt az ősz, és nagy gondban, mit kellene tennie, hogy ne „fakuljon ki”).

– Tanár úr, lesülhetünk az ablaküvegen keresztül? Érdemes-e nap-sütötte őszi-téli napokon az ablak mögött napozni?

– Igen, barnulhatunk – hallottuk –, de nem olyan gyorsan, mint üveg nélkül. Az üveg ugyanis elnyeli – azaz nem engedi be a szobába – a barnulást okozó ultraibolya fény nagy részét. A sugarak egy része azonban áthatol az ablaküvegen, így elegendő idő múlva ettől is lesülhetünk. Az üveg olyan, mint a napernyő – jól véd a napsugárzástól, de nem tökéletesen.

Nóra láthatóan örömmel vette a választ. Ám később bevallotta, nagy gondban van, mert mikor lesz neki elegendő ideje ahhoz, hogy

órákat csücsüljön az ablaküveg belső oldalán...

Kovács Zoli, a Kovi a technika nagy rajongója. Ma sem tudjuk miért (bizonyára volt oka rá!), így fogalmazta meg kérdését:

– Igaz, hogy nem szabad a mikrohullámú sütő közelébe hangszórót tenni?

– Hmmm, ez igazán érdekes, váratlan kérdés. Lássuk csak. A jó mikró olyan kevéske elektromágneses sugárzást bocsát ki magából, hogy a hangszórónak meg sem szabad éreznie. Tehát akár a sütőre is rátehető a táskarádiót vagy a zeneszerkentyűd hangszóróját, nem fog ártani – így tanárunk.

Az osztályunk esze Cifferszky Géza. Amolyan agytröszt, mindent tud, mindenről jól értesült. Senki sem értette, mi lehet számára érdekes ebben (talán a közelgő ősz, tél?):

– Hogyan melegíti az ember fejét a sapka?

– Géza, neked aztán igazán illene tudnod, hogy a sapka szigetelőként viselkedik a tisztelt fejed hőátadásával szemben. Mivel levegőréteget „rögzít” a testünkhöz, lelassítja a levegőmozgást és a fejünknel lejátszó hőleadást. Vagyis a fejed és a sapka közé zárt levegő akadályozza meg, hogy érezd a hideget. A levegő ugyanis nagyszerű hőszigetelő! A kérdésed sem volt helyes, mert a sapka nem „melegíti” a fejed, hanem megakadályozza, hogy lehűljön, és másnap náthásan érkezz az iskolába... – mosolygott jó fizikatanárunk.

Akad még kérdés szép számmal, mire kicsöngettek. Ezekről majd egy másik alkalommal!

Gabi

Mindenféle szerkentyűk

Itt a felhúzható mobil! Nem szükséges töltögetni, beszélgetés előtt csak lehajtod az egyik felét (a kijelzőt). Mozgatás közben az említett rész áramfejlesztőként működik, ez elegendő egy-két perces cseverészéshez.

Hosszabb beszélgetésekkor többször is meg kell ismételnit a mozdulatot.

A hét vice

Két apuka beszélget:

– Az én fiamnak olyan jók lettek a jegyei, hogy biztosan valamilyen tudós lesz. És a tiéd?

A másik elgondolkodik, majd azt mondja:

– Az én fiam hős lesz. Már most is nagyon bátor.

– Miből gondold?

– Hát, amilyen bizonyítvánnyal haza mert jönni...

Tanévkezdés jókedvűen

Van egy sanda gyanúm, hogy néhányan szomorkodnak, mert vége a szünidőnek. Búslakodásra azonban semmi ok! Igaz, vége a nagy szabadságnak, a jó világnak, de nem kell a sulit sem tragikusan fölfogni. Itt vannak a barátaitok, az osztálytársaitok, akikkel jól el lehet beszélgetni, hisz tele vagytok élménnyel... Meg viccelődni... Erről jut eszembe:

– Mit tanultatok ma kémiából? – kérdi az apuka a kislfiát.

– Ma a robbanóanyagokkal ismerkedtünk.

– És mi lesz holnap az iskolában?

– Milyen iskolában?

Az **őbecsei Zdravko Gložanski iskola** még megvan, ott még nem kísérleteztek, vagy még nem tanultak a robbanószerkekről?! Megvan, épül. Épül az új tornaterem! No de most a tanévkezdésről beszélgetünk, meg, hogy milyen élményekkel, viccekkel szórakoztatják egymást a gyerekek ilyenkor, év elején.

Horváth Regina magyartanár és diákjai szívesen mesélnek a tanévkezdésről, a találkozás örömeiről. Mégpedig: az ötödikes **Kovács Boglárka**, **Palotás Sámuel**, **Horváth Tamás**, a hetedik **Morvai Fabiola**, **Németh Tamás**, a nyolcadikos **Börcsök Josephin**, **Talló Martina** és **Bohócki Szilvia**.

– Nagyon vártam már a tanévkezdést – szólal meg elsőként Boglárka –, mert szeretek tanulni. Meg változatos, mert minden órán más szaktanterembe vándorolunk. Az is izgalmas, mikor keressük a tantermeiket... Jókat dumálunk a nyári élményeinkről. Én a néptáncbórról, az ezüsttői nyaralásunkról

meséltem. Az oszi, **Horváth Regina** is kedves, mindent elmagyarázott már az első napon. Meg az is jó, hogy kaptam új táskát, nadrágot, cipőt, újak a könyveim... Máris megkedveltem a matekot.

– Én is szeretem a matekot – teszi hozzá **H. Tamás** –, alsós koromban is jártam versenyekre, s máris mondta a tanárnő, **Kucsera Ella**, hogy majd megyünk fölsőben is. A nővéremnek is az oszink volt az osztályfőnöke, s csak jót hallottam róla. De tényleg kedves, mindent elmagyarázott, hogy mi mindent fogunk tanulni magyarból. Azért is jó ötödikesnek lenni, mert fölsősök vagyunk, nem mondhatják ránk, hogy kis alsósok.

– Nekem is kedvenc tantárgyam a matek – dicsekszik **Sámuel** –, első korom óta szeretem, s a tanárnőt máris megkedveltem. Az angol is a kedvencem, az első órán átisméltük a tavaly tanultakat.

A hetedikese, nyolcadikosok már nem várták éppen annyira a tanévkezdést, de azért jó volt találkozni, beszélgetni a barátokkal, barátnőkkel. Alig kezdődött el a tanítás, s máris itt a lyukasóra!

– Az első napon a szünetekben meg a lyukasórán jókat dumáltunk – mondja **Fabiola** –, főleg a nyári élményeinket eleve-nítettük föl. Én is elmeséltem a pecesori búcsún történt eseményeket. A focimeccset, ahol a szimpátiám is játszott...

– Nem vártam a tanévkezdést – teszi hozzá **N. Tamás** –, de azért az osztálytársaknak, és az új tornateremnek megörültem. Mikor elkezdődött a nyári szünet, még csak a falak álltak, most meg már tető alatt van. Ha ilyen gyorsan haladnak az építéssel, decemberre befejezik. A jövő félévben már ott

tornázhatunk. Mi is sokat meséltünk a szünetekben, meg a lyukasórán, főleg vicceket. Én is elmeséltem a buta tanárról szólót:

– A tanárunk a múlt órán olyan kedves volt, szépen elmagyarázta a tananyagot – panaszkodott **Pistike** –, ma meg már olyan buta lett, hogy mindent csak tőlünk kérdezt.

– Nagyon sajnálom, hogy elmúlt a nyár – véli **Josephin** –, mert tudom, hogy az idén sokat kell tanulni a fölvételre. Nagyon nehéz év áll előttünk. Máris fölhívták a tanáraink a figyelmünket, hogy magyarból, matekból ötödiktől mindent át kell ismételni. No, azért jókat dumáltunk a lányokkal, én is elmeséltem a németországi élményeimet, ugyanis anyukámnál voltam, s sokat kirándultunk...

– Én is csak azért vártam – kapcsolódik a beszélgetésbe **Martina** –, hogy elkezdődjön a tanítás, hogy találkozzam az osztálytársakkal, jókat beszélgessünk, szórakozzunk, nevetgéljünk...

– Nagyon megörültünk egymásnak – mondja végezetül **Szilvia** –, volt, akit egész nyáron nem is láttam. Jó osztályközösség vagyunk, sajnálom, hogy még csak ebben az évben leszünk így együtt...

Horváth Regina magyartanár örül a tanévkezdésnek, a sok szép, új tankönyvnek... Csak azt fájjalja, hogy nem kaphatta meg előbb...

Tetszik, nem tetszik, a tanév elkezdődött. Legyetek vidám, szorgalmas diákok! Jókedvűen, még a tanulás is könnyebben megy. Mit is kívánhatnék, mint sok-sok ötöst a szép új naplóba!

Koncz Erzsébet

A szépség

Változó ideálok az őskortól napjainkig

Anyáron – egy művészta-
bor keretében – fényképe-
zésre akartam fölker-
ni egy igencsak molett fiatal
párt. A hölgy (mielőtt mindketten igent mondtak volna) egy darabig szabadkozott: kövérek vagyunk, nem vagyunk szépek, miért nem keresek inkább karcsúbb embereket modellnek? A szépségideál változó, korok és tájak szerint – érveltem én –, a gömbölyded Willendorfi Vénusz például éppenséggel egy kor ízlését tükrözi, egy olyan korét, melyben a nő szépsége az anyasággal és a testes-séggel kötött össze. Nincs ez másképp ma sem a muzulmán világ nagy részében: a férfiak az erős, testes, molett nőket keresik, nem a csontkollektiókat. Járjuk tehát körbe e témát, anélkül, hogy ítéletet akarnánk hozni, hiszen már az elején nyilvánvaló: abszolút igazság nincs. Avagy: kinek a pap, kinek a papné. Egy azonban biztos: a nők mindig is szépítkeztek, legalább egy picit szebbnek akartak látszani annál, amit a természet adott.

Hogy is volt ez az ókorban? Istennők, fáraónők, királynők... Asszonyok, akiket az antik világban a szépség megtestesítőjének tartottak. Az egyiptomi Nofertiti hercegnő – időszámításunk előtt 1370 évvel – szépítkezését fürdővel kezdte. Az arcpakolás eltávolítása után arcát és testét kifestette. Bőrét okkersárga készítménnyel vonta be, arcát pirosította, felső szemhéját zöld vagy türkiz porral hangsúlyozta. Ugyanígy tett századokkal később Kleopátra is. Kedvenc árnyalatai: a felső szemhéjon tengerkék, az alsón vízzöld. Szeme köré szemfestékekkel húzott csíkot, ajkát ércvörössel ékítette. Kéz- és lábkörmeit hennával festette. Bár a napi tisztálkodás a nemesség kiváltsága volt, a rabszolgák is festették arcukat, különösen a szemüket.

A milói vénusz

A Willendorfi Vénusz

A reneszánszban a teremtés legcsodálatosabb alkotásának tartották a meztelen női testet. Úgy vélték, a nőnek szépnek és vonzóknak kell lennie, hogy betölthesse Isten által előírt hivatását. Hosszú, vékony, ovális arc, egyenes, keskeny orr, parányi ajkak, magas termet, széles váll, körte alakú mell, vékony derék, széles csipő, telt kéz, hosszú ujjak, formás combok, apró lábfej – ez volt a kor szépségideálja. A lány arcki-fejezést a kibontott szőke haj emelte ki. Az olasz szépséghez telt, gömbölyded idomok tartoztak, ugyanakkor a franciák a karcsúbb, kerek mellű, feszes hasú és tomporú nőket kedvelték.

A barokk idejében tombolt a teltség. A korabeli költők ezt úgy fejezték ki, hogy „a szépség harapni való”. A kövérség ekkoriban a tétlen, fényűző életmód jelképe volt. Telt keblek, széles csipők, vastag combok – mind-mind az anyaságot dicsőítik. A kis toka tovább növeli az asszonyi bájta. A nő a termékenységet hirdeti, ezzel kelti életre a szerelmet, és indítja el az életet.

A reformáció és ellenreformáció idején megbélyegezték az erkölcs-telenséget, megvetették a testet. A kacérságot és a szemérmertlenséget elkárhózással fenyegették. A kebleket el kellett rejteni, csakúgy, mint a test többi részét – beleértve a lábfejeket is. A halántékban lesímitott haját kontyba fogták. Az arc sápadt, a ruha fekete, fehér csipkegallérral élénkítve. Ismét divatba jött a soványság. A szépség méltóságteljes, ünnepélyes.

És mi jött ezután? Váltakozott a divat: hol a sovány, hol a teltebb alak lett a divat, hol hosszabb, hol rövidebb lett a szoknya. Aztán – a film megjelenésével – a nők elkezdtek a színésznőket utánozni, divatba jött a strandolás, napozás is. Igaz, eleinte nyakig-bokaig beöltözve, majd az egyre csökkenő fürdőruhaméreteken át fokozatosan eljutva ismét a régi időkben természetes fürdőruha nélküli fürdésig, napozásig. Aztán ismét jött egy szemérmességi hullám, a szoknyák is meghosszabbodtak. Marlene Dietrich és az „isteni” Greta Garbo után Brigitte Bardot következett természetes szépségével, s vele egy időben Twiggy, a harminckilós csontkollektió, s az általa képviselt uniszex megjelenés, melyet tinédzserek milliói követtek az egész világon...

Szabály tehát nem létezik. Ha dundi keányka vagy, ha sovány, ha magas, ha alacsony; ha divatlapba illő szépség vagy szürke kisveréb, előbb-utóbb eljön a te herceged is, és számára te leszel a világ legszebb nője. Ezt bizonyítja a történelem kerekének forgása és a szépségideálok állandó változása, de együttélése is.

L. G.

Nofertiti

Az ógörög szépségideált mindenekelőtt az arányok harmóniája jellemezte. Hippokratész javasolta a böjtöt és a testedzést, a gyakori fürdőt. A szőke vagy vörös hajú, fehér bőrű hölgyek eleinte mellőzték az arcfestést. Kizárólag a szemöldöküket hangsúlyozták. A III. században Egyiptomból és Kisázsából megérkeztek az arcfestékek és parfümök.

A római arisztokrata nők fürdőkbe jártak, s vitték magukkal piperedobozukat is. Bőrüket hámlasztották, szőrtelenítették. Rossz lehelet ellen illatos füveket rágsáltak. A szépítkezés és frizurakészítés számtalan rabszolga közreműködésével zajlott. Indiából hozták a barna, Germániából a szőke vendéghajákat.

LEXIKON

NEVEM: **Nagy Gabriella**

BECENEVEM: Gabi

CÍMEM, TELEFONSZÁMOM:

26000 Pancsova,
Petőfi Sándor u. 111.
064/42-75-486

MELYIK SULIBA, OSZTÁLYBA JÁROK:

Testvériség–Egység Á. I., 5. 1 osztály

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Torna, rajz,

műszaki, matek, történelem, zene

AMI NEHEZEN MEGY: Földrajz,

biológia

KEDVENC TANÁRAIM: Milorad

Maksimović, Vera Vijatov

KEDVENC OLDALAIM A JÓ

PAJTÁSBAN: Lexikon, Zenebona,

Vicckupac

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Leonardo

DiCaprio

KEDVENC FILMJEIM: Titanic, Gyűrűk

Ura

MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A

FŐSZEREPET, MIÉRT? A Titanicban,

mert izgalmas.

KEDVENC KÖNYVEM: Harry Potter 3.

KEDVENC ÉNEKESEM: Bill (Tokio

Hotel)

KEDVENC EGYÜTTESEIM: Tokio Hotel,

U5S

KEDVENC DALOM: Sok van.

KEDVENC SZÍNEIM: Kék, rózsaszín

KEDVENC ÉTELEIM ÉS ITALOM:

Spagetti, pizza, Coca-Cola

KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, delfin

MI A NEVE? Linda

KEDVENC TÉVÉMŰSOROM: Sok van.

KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár

NO ÉS A SZERELEM: Jelenleg nincs.

KIBE ESTEM BELE? Senkibe.

Írjatok!

**(Megjegyzés: a Lexikon az előző
tanévben készült)**

NEVEM: **Kemény István**

BECENEVEM: Isti

CÍMEM, TELEFONSZÁMOM:

26000 Pancsova,
Petőfi Sándor u. 88.

064/442-6-193

MELYIK SULIBA, OSZTÁLYBA

JÁROK: Testvériség–Egység Á. I.,
6. 1 osztály

KEDVENC TANTÁRGYAM: Torna

AMI NEHEZEN MEGY: Matek

KEDVENC TANÁROM: Jóna Natália

KEDVENC OLDALAIM A JÓ

PAJTÁSBAN: Turmix, Vicckupac

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Rowan

Atkinson (Mr. Bean)

KEDVENC FILMEM: Én robot

MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM

A FŐSZEREPET, MIÉRT? Az Én

robotban, mert nagyon érdekes.

KEDVENC KÖNYVEM: Kis herceg

KEDVENC ÉNEKESEM: Mc Haver

KEDVENC EGYÜTTESEM:

Flamingosi

KEDVENC DALOM: Ludi letnji ples

KEDVENC SZÍNEM: Piros

KEDVENC ÉTELEM ÉS ITALOM:

Rántott hús, Coca-Cola

KEDVENC ÁLLATOM: Kutya

MI A NEVE? Rex

KEDVENC TÉVÉMŰSOROM: Stizu
dolari

KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, tél

NO ÉS A SZERELEM: Jelenleg

nincs, de remélem, hogy lesz.

KIBE ESTEM BELE? Még senkibe.

Írjatok!

**(Megjegyzés: a Lexikon az előző
tanévben készült)**

Te is benne szeretnél lenni az újságban?

Semmi akadály: küldj magadról Lexikont!

Küldj egy fotót magadról, meg válaszolj az alábbi kérdésekre:

NEVEM:

BECENEVEM:

CÍMEM, TELEFONSZÁMOM:

MELYIK SULIBA, OSZTÁLYBA JÁROK:

KEDVENC TANTÁRGYAM:

AMI NEHEZEN MEGY:

KEDVENC TANÁRAIM:

KEDVENC OLDALAIM

A JÓ PAJTÁSBAN:

KEDVENC SZÍNÉSZEM,

SZÍNÉSZNŐM:

KEDVENC FILMEM:

MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM

A FŐSZEREPET? MIÉRT?

KEDVENC VERSEM, KÖNYVEM:

KEDVENC ÉNEKESEM:

KEDVENC EGYÜTTESEM:

KEDVENC DALOM:

KEDVENC SZÍNEM:

KEDVENC ÉTELEM ÉS ITALOM:

KEDVENC ÁLLATOM:

MI A NEVE?

KEDVENC TÉVÉMŰSOROM:

KEDVENC ÉVSZAKOM:

NO ÉS A SZERELEM?

KIBE ESTEM BELE?

Vigyázz: az utolsó két kérdésre

(szinte) kötelező

a válasz!!!

A világ legszebb busza?

Scania Irizar

Elérkezett ez a nap is. Vagyis, hogy Mesetrágacs rovatunkban a megannyi különös jármű után – most először – egy buszt is bemutatunk.

Még hozzá nem is akármilyet, hanem a svédországi kamion- és buszgyár büszkeségét, a világ legszebb autóbuszának tartott hatkerekűt.

Előbbazonban ismerjük meg – dióhéjban – a híres gyár történetét, mely a feljegyzések szerint réges-rég, 1902-ben kezdődött. Ekkor állították össze az első teherautót, amelyet ma már igencsak gyengécskének számító 12 lóerős motor mozgatott.

Az első autóbusz, amelyet egyik képünkön is megmutatunk, 1936-ban gördült ki a gyárból. Az akkori divat szerint nagyon jópofa járműnek számított.

De térjünk vissza a 2007-ben bemutatott buszhoz, amely már alig hasonlít régi elődjéhez.

Hossza: 15 méter!

Persze egy ekkora járgány megmozdításához hatalmas erő kell. Ami van is: a dízelmotor teljesítménye 380 lóerő, amellyel aztán jóval 100-on felül is száguldozhat a sofőr meg félszáz utasa.

Az út közbeni kényelmet a leghátul elhelyezett vécé és mosdó segíti. Az utaskísérő a mini konyhában teát és kávét főzhet, és meglepő szendviccset kínálhatja a benn ülőket.

A szórakozást – arra az esetre, ha valaki már unja a tájban való gyönyörködést – zenegép és tévé szolgáltatja.

Malac a pácban

Egy csodálatos gyermekfilm, ahol az állatok olyanok, amilyenek, ettől válnak rokonszenvesé, sőt – széppé...

Volt a múltban olyan hónap, amikor 3-4 animációs csodafilm is megnézhetünk a mozijainkban, a DVD-kiadványok is egymást érték. Tavaly decemberben nem sokkal az ünnepek előtt, nem kevesebb, mint három rajzfilmre válthattunk belépőjegyet a filmszínházak pénztáránál. Akkor nézhettük meg először a forró ritmusú, remek látványvilágú, pörgős musicalt, a Táncoló talpakat, a Terhelt Terkelt és az Elvitte a víz című filmeket. A stúdiók 2007-ben vagy elfáradtak, vagy pedig az előkészületekkel voltak és vannak elfoglalva, mert – ezt ne feledjük – januárban „svédasztalt” ígértek az animációs filmek rajongóinak. Olyan filmeket harangoztak be, mint a Shrek 3., a Bee Movie, a Surf's Up, a Foodfight, a The Simpsons Movie, a Dragonlance, a Ratatouille stb. Van olyan köztük, amelyet már be is mutattak.

Unatkozásra azonban semmi okunk. Nézzük meg a **Malac a pácban** (Charlottes Web) című alkotást, egy gyermekfilmet, ahol az állatokat meg merik mutatni a maguk természetességében, ráadásul épp ettől válnak széppé. Szereplők és hangok: Dakota

Fanning, Julia Roberts, Steve Buscemi, Robert Redford, John Cleese. Valóságos sztárparádé! Nos, mi is történik azzal a malaccal? Tudjátok, egy élszereplős mozifilm sztárjának egy malacot és egy pókot megtenni – nem gyerekjáték, ahhoz nagy merészség szükségeseltetik. Tudjuk, a malacok a Babe-ben derekasan helyt álltak a kamerák előtt, ám egy pók, ahogyan az ablaküvegen vagy az asztalon rohangál, nem szívderítő látvány. Gary Winick rendező azonban a Paramount Pictures és más cégek dollárjaiból mégis elkészítette a maga 97 perces filmjét.

A rendező szívvel és lélekkel dolgozott. Képes volt úgy adaptálni Susannah Grant és Karey Kirkpatrick mesekönyvének világát, hogy olyan történet kerekedjen a szövegekönvből, amilyenre régen vártunk. Gary Winnick nem alkalmaz gyermekfilmekre jellemző, felnőtteknek szóló utalásokat, még a humort sem viszi túlzásba. Nem érzeleg, nem akar a könnyzacskókra hatni. Egyszerűen leforgatott egy nagyon bájos mozifilm.

A mese sztárja, Wilbur nem panaszkodhatott a sorsára. Egy kislány, Fren vette

védelmébe. A disznóvágásból nem lesz semmi! Egyszer mégis összesűrűsödnek a viharfelhők a feje felett, de akkor a pajta állatai összefognak és megmentik szegénykénket. A kedves pókasszonyság, Charlotte sem ül tétlenül, a pajta ajtajára különböző Wilburra vonatkozó szavak hálóba szövésével hívja fel az emberek figyelmét a csodamalacra. Igyekezetét siker koronázza, mert emberek serege özönlik az udvarba, mindenki meg akarja nézni azt a malacot, amely csodákat tesz. Csakhogy minden csoda mindössze három napig tart. Wilbur mégis elkerüli a legrosszabbat. Újabb és újabb trükkök bevetésével a malacka vígan lefetyelheti a moslékot.

A Paramount 85 millió dollárt tapsoltatott el a stábbal. Menő sztárok neve a plakáton. Dakota Fanning igazi színésznővé érett, az állatok szinkronhangján pedig Hollywood elitje szólal meg. Julia Roberts a pókasszonyság, Robert Redford a ló, Steve Buscemi a patkány – nem semmi.

Nézzétek meg a filmet okvetlenül!

Most járja a világot: Az iPhone örület

Hát ezt is megértük, végre itt az Apple iPhone! No, egyelőre még nem errefelé, hanem Amerikában, Japánban és Nyugat-Európában. Mi majd csak később kerülünk sorra. Talán majd csak 2008 elején. De ettől még bemutathatjuk neked a világ legszebb és máris legismertebb mobiltelefonját.

A iPhone névre keresztel csodabogarat nem akárhon terveztek és gyártják. A csupa kijelzős maroktelcsi az amerikai Apple számítógépgyár egyik részlegéből kerül ki, naponta több ezer példányban.

Mégis sorban állnak érte mindenütt, ahol mostanság megvásárolható. Sőt imitt-amott várni is kell a megrendelés után néhány napot.

De hát mi is teszi oly különlegessé, másá a többi „sima” mobilhoz képest?

Képernyő

Elsősorban is az iPhone egy forradalmian új érintőképernyős rendszert használ. A kijelzőtől valóban az egész előlap beborítja, ami már magában véve is boldogító látvány.

Tény, ami tény, rendkívül ígéretesnek néz ki: nyomógombok nincsenek rajta, csak a képernyőn megjelenő rajzok valamelyikét kell megérinteni, és máris kezdődhet a hejehuja.

Mit kezdhetsz vele?

Mire használható az iPhone, azon kívül, hogy telefonálni és SMS-ezni lehet vele?

Mint azonnal meglátod, miért nem tartozik az olcsóbb készülékek közé!

Tehát:

* Hála a „széles”, 9 centis átlóval rendelkező képernyőnek, a memóriájába töltött

fotókat vagy rövidebb filmeket nézhetsz úgy, hogy fektetve tartod a kijelzőt.

* Tévéműsorokat nézhetsz rajta.

* Rádiót hallgathatsz.

* Az eltárolt több száz zeneszám közül válogathatsz, pillanatnyi hangulatodtól függően.

* Az internetre csatlakozhatsz vele.

* A 2 megapixeles fényképezőgéppel kiváló fotókat készíthetsz.

* Videotelefonálhatsz, azaz csevegés közben láthatod az a személyt, akivel kapcsolatban vagy. (Persze ehhez neki is videotelefonálást lehetővé tevő készüléke kell hogy legyen!)

* Kiváló minőségű kihangosító is van a termékben, amely révén szabadabbá tehetjük a kezünket.

A többi (stopperóra, naptár, telefonkönyv stb.) egy iPhone esetében szinte nem is illik említeni, hisz ez oly hétköznapi számára...

Mekkora?

Aztán itt van még a sokakat érdeklő kérdés: és mekkora ez a csodatelefon?

Hát íme: 115 mm magas, 61 mm széles és 11,6 mm vastag. Súlya pedig 135 gramm.

Ez állati!

A macska

A macska igen őszinte állat. Ha éhes, eszik; ha jóllakott, fekszik; ha jól érzi magát, dorombol; ha valami baja van, keservesen nyávog. Ez gondolatainak és érzelmeinek olyan közvetlen kifejezése, amit a képmutató emberek sehogy sem tudnak megérteni, tehát valami hallatlanul körmönfont ravaszságot sejtenek mögötte, s ezért azt mondják a macskára, hogy ravasz. A macska kicsiny állat, ami az ember egocentrizmusára vall, mert a bolha szerint a macska óriási nagy állat, legalábbis akkora, mint egy ökörnek a százholdas legelő.

Van házimacska és vadmacska. A vadmacska jóval nagyobb, mint a házimacska, amit igen helytelen természetrajzi szabálynak tartanak mindazok, akiknek valaha a vadmacskával ügyes-bajos dolguk akadt. Például az olyanok, akiknek a vadmacska a nyakába ugrott; ezek sokkal helyesebbnek tartanak, ha a vadmacska jóval kisebb lenne, mint a házimacska. Na, de még örülhetnek, hogy nem az a vasszerkezet ugrott a nyakukba, melyet a hajósok vasmacskának neveznek.

A macska egérrel táplálkozik, amellyel, mielőtt megeszi, úgy játszik, mint a kisbaba a csörgővel. Ha nincs egér, akkor persze beéri tejjel, zsemelével, grízzel és hússal is. Ha nagyon keveset adnak a szegény macskának enni, vagy ha pláne eleszik előle a zsemlet és a tejet, akkor elfogy a fogyó holddal, sarlóvá hajolva.

A macska hasznos állat annyiból, hogy az egereket megeszi, sőt a patkányt is megfogja, de haszontalan annyiból, hogy a legyet, szúnyogot, poloskát és csótányt nem eszi meg. Hasznosságát csak fokozza az, hogy néha a nyulat szokta helyettesíteni a vendéglők asztalán.

A macska karcsú, fess állat, jóképű, kis tömpe orra szórakoztató pöcögtetésre igen alkalmas. A bajuszát nem pödri, s a nőténynek is van bajusza, ami miatt a kanmacska a nőtényt minden alkalommal igen

beható vizsgálatnak veti alá, hogy meggyőződjen róla, vajon csakugyan nőtény-e.

A macska a nagy macskafélékkel – tigrissel, oroszlánnal, jaguárral – rokonságban van, tehát a nagy és hatalmas vadaknak egyenes leszármazottja, őseire azonban semmi esetre sem olyan büszke, mint például Bell volt találmányára, a telefonra.

A kismacskát cicának hívják. Többféle becézése is van ennek az állatnak amíg kisméretű, de ezek száma oly sok, hogy csak egy külön ezzel foglalkozó könyvben található csak meg. Különböző is, az ilyen neveket a gyerekek találják ki, és mivel az ő képzelőerejük hatalmas, ezért szinte lehetetlen ezeket összegyűjteni.

A macskáról azt állítják, hogy bármilyen magasról dobják is le, mindig talpra esik. E természettudományi tétel azonban még nincsen teljesen megerősítve, s ajánlatos lenne, ha az ellenőrző kísérleteket lefolytatnák, s léghajóról, nyolc kilométer magasból dobnának le egyszer egy macskát. A természettudósok foglalkoznak is ezzel a gondolattal, de a léghajósok, akiknek nincs sok érzékük az elméleti tudományok iránt, eddig szinte bönös módon közömbösek voltak a problémával szemben. Így ezt talán soha nem fogjuk megtudni.

Nagy Lajos Képtelen természetrajz című könyve nyomán

Az én kedvencem

Tuti

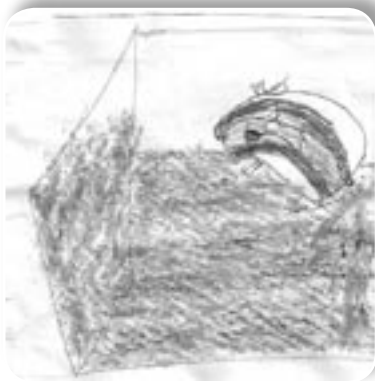
Az én egyik kedvenc állatom a hörcsög. Az én hörcsögöm egy rosszcsont!

Neve: Tuti. Csíkos a háta, a hasa fehér színű. Imádja a magokat, azok közül is legfőképp a napraforgót.

Imád enni, és napközben lustálkodni, aludni.

Estéknél ellenben nagyon virgonc, és bizony megesisik, hogy nem hagy bennünket aludni. Szereti hajtani a mókuskereket. Kedvenc búvóhelye a vécépapír gurigája. Nagyon szeretem Tutit!

Sziráki Réka, Ada

Ismerkedés

– Te meg miféle szerzet vagy?

Neked is van kedvenced?

Írj róla a Jó Pajtásba, hadd lássák a többiek is, ki ugat vagy nyávog (csicsereg, rikoltozik, hápog, énekel, ha madarad van) az udvarodban!

Arra is kíváncsiak vagyunk, hogy került hozzád, hogy kapta a nevét. Meg mi a kedvenc eledele, játéka?

Ha van róla fényképed, azt is küldd el. Ha nincs, rajzold le!

A borítékra írd rá a Jó Pajtás címét (21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.) és a rovat nevét (ÁLLATKIRAKAT)

1725-ben megszületett Nicolas Joseph Cugnot

Ő volt az első, aki gőzmeghajtású járművet talált ki és épített, amit nevezhetnénk az első autónak is. Nicolas Joseph Cugnot francia tüzerkészít és feltaláló volt.

Mint megannyi műszaki újdonság iránt, Cugnot talámánya iránt is érdeklődött a hadsereg, sőt a tábornokok anyagilag is támogatták a gőzzel üzemelő kocsi fejlesztést. Az első modellt, a jövődő eredeti kicsinyített mása 1763-ban készült el.

A kitűzött célhoz igazodva végül is 1769–1770 között megépült a háromkerékű, fából készült, robusztus szerkezet. Az első kereke elé függesztették fel a két függőleges gőzhengert.

Sajnos, maga a gőzgép teljesítménye, amely a haladáshoz szükséges erőt fejlesztette, kicsinek bizonyult, mert a jármű terhelt állapotban csak nagyon lassan, mintegy 3–4,5 km/h sebességgel tudott haladni. Sokszorozta a gondokat, hogy a kazán kis teljesítménye miatt 12–15 percenként gőzfejlesztés végett meg kellett állni.

A kocsit az első kerekek fölé helyezett vízkazán nagy súlya miatt csak igen nehezen lehetett irányítani. Ennek meg is lett a következménye: az első próbaútján a kaszárnya falának ütközött.

A gőzkocsi ma a párizsi Műszaki Múzeum gyűjteményében található.

A sikertelenség ellenére Cugnot gőzkocsija – mint a világ első működő gőzüzemű járműve – a gőzmozdony és az automobil közös őseinek tekinthető.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

SZEPTEMBER 20.

Ma Friderika, Fülöp, Zsuzsanna napja van.

A TAKARÍTÁS VILÁGNAPJA

Friderika

Német eredetű név, a Friedrich férfinév latinisított alakjának a női párja. Jelentése béke, hatalom.

Fülöp

A görög Philippos név rövidülésének a magyar alakváltozata. Jelentése lökédvélő.

Zsuzsanna

Héber eredetű bibliai név. Jelentése lilium.

1863 (144 éve történt)

Meghalt Jacob Grimm német meseíró és mesegyűjtő.

1822 (185 éve történt)

Megszületett Peter Mitterhofer német asztalosmester, az első írógép megépítője.

1897 (110 éve történt)

Megszületett Tamási Áron író, akadémikus (Ábel-trilógia).

SZEPTEMBER 21.

Ma Máté, Ildikó, Jónás napja van.

Máté

Bibliai név, a héber Mattanja név rövidített Mattai formájának a görög alakjából származik. Jelentése Jahve ajándéka.

Ildikó

Germán eredetű magyar név, jelentése harcos.

Jónás

Héber eredetű bibliai név, jelentése galamb.

1791 (216 éve történt)

Megszületett gróf Széchenyi István politikus.

Szeptember 22.

Ma Móric, Ottó, Tamás, Mór napja van.

Móric

Latin eredetű név. Jelentése mór, szercsen.

Ottó

A német Otto névből származik. Jelentése birtok, vagyon.

Tamás

Héber eredetű bibliai név, a Teomo névből származik. Jelentése iker.

Mór

A Móric 19. századi rövidüléséből származik. Más magyarázat szerint a Maurus rövidüléseként tartják számon. Jelentése mór, szercsen.

1910 (97 éve történt)

Megszületett Faludy György költő, műfordító.

1903 (104 éve történt)

Italo Marchiony Amerikában szabadalmaztatta a fagyaltlötcsért.

SZEPTEMBER 23.

Ma Tekla, Ildikó, Ilona, Telma napja van.

Tekla

Görög eredetű név, jelentése Isten dicsősége.

Ilona

A Heléna régi magyarosodott alakváltozata.

Széchenyi István

Telma

Angol eredetű név, jelentése ápoló, óvó, vigyázó.

1914 (93 éve történt)

Megszületett Csépe Imre költő, író, a vajdasági magyar irodalom egyik kiemelkedő alakja.

Julio Iglesias

1943 (64 éve történt)

Madridban megszületett Julio Iglesias spanyol énekes, a világ egyetlen gyémántlemezeinek tulajdonosa.

SZEPTEMBER 24.

Ma Gellért, Mária napja van.

Gellért

Germán eredetű név, Gerhard, Gerhart névből származik, jelentése gerely, dárda, erős, kemény.

Mária

Bibliai név. Eredeti héber formája Mirjam volt. Jelentése megfajtatlan, valamennyi magyarázata vitatott. A latin Maria névváltozatnak igen sok származéka alakult ki az európai nyelvekben, ezek egy része a magyarban is használatos.

1895 (112 éve történt)

Először biciklizte körbe egy nő a Földet, az út 15 hónapig tartott.

1853 (154 éve történt)

Cornelius Vanderbilt először utazta körbe a Földet vitorláhajóval.

Szeptember 25.

Ma Nikolett, Miklós, Gellért, Mór napja van.

Nikolett

A görög Nikolaosz (magyarul: Miklós) férfinév francia eredetű női változata.

Miklós

Görög, szláv eredetű név, a görög Nikolaosz név szláv formájából származik. Jelentése győzelem, nép.

1493 (514 éve történt)

Kolumbusz Kristóf elhagyta Spanyolországot 17 hajóval. Ez már a második útja volt az Újvilág felé.

1513 (494 éve történt)

A Csendes-óceánhoz érkezett a spanyol felfedező, Vasco Núñez de Balboa, amikor átkelt a Panama-földszoroson.

1725 (282 éve történt)

Megszületett Nicolas Joseph Cugnot. Ő volt az első, aki gőzmeghajtású járművet talált ki és épített, amit nevezhetnénk az első autónak is.

1968 (39 éve történt)

Megszületett Will Smith színész és énekes.

SZEPTEMBER 26.

Ma Jusztina, Dániel, Kozma napja van.

Jusztina

Latin eredetű név, a Jusztin férfinév női párja, jelentése igazságos.

Dániel

Héber eredetű bibliai név, jelentése Isten a bírám.

Kozma

Latin eredetű név, a Cosma névből származik. Jelentése dísz, ékesség, dicséret.

1945 (62 éve történt)

New Yorkban meghalt Bartók Béla világhíru magyar zeneszerző és nép-dalgyűjtő.

RÜGYFAKADÁS

Gombóc

Kedvenc állatom egy kutyus, az ő neve Gombóc. Azért kapta ezt a nevet, mert egy kicsit kövérkés dakszli.

Szőre és szeme is koromfekete. Nagyon nyugodt kutya, de azért a macskákat megugatja. Nem kedveli őket, még a mi cicánkra is rámorog. Kis házikójánál pórásra van kötve. Nagyon figyelmes kutya, és mindig résen van. Ha valami neszt vagy kapuzörgést hall, mindjárt jelzi. Könnyen tanítható. Ha apukám rászól, hogy rossz kutya! – máris szalad a házába. Nem változatos állat, mindent megeszik, ami a konyháról kikerül. Jó tulajdonsága a kutyusosnának az is, hogy hízelgő.

Szeretek vele szaladgálni, mert ha nem is bírja a futást, egy kicsit liheg és kocog, hogy utolérjen.

Mindig felvidít, ha rossz napom van, hát ezért szeretem őt.

Dávid Nikolett, 4. osztály
Szent Száva iskola, Nagyikinda

Felhő

*Kék a felhő,
mint az ibolya.*

*Szál az égen
nyugatra.*

*Ha én is
felhő volnék,
mint a madár,
nyugatra szállnék.*

Molnár Marika, 5. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Az én kutyám

Az én kutyám neve Berta.

Hét éve kaptam apától. Berta sárhegyi és német juhász keverék. A szőre szürkésbarna. Nagy termetű állat. Szeret játszani. Nem macskabarát, de leginkább a tyúkhúsról fáj a foga, ezért is kötöttük meg. Nagyon jó házőrző kutya. Ha jön valaki, aki számára még idegen, hosszú elnyújtott ugatással jelzi. Megtörténik, hogy olyankor is ugat, amikor nem kellene, és ez nagyon felháborító számomra, mert nem bírok tőle aludni.

Egyszer Berta elszabadult, s csak a testvérem meg én voltunk otthon. Arra lettünk figyelmesek, hogy az udvaron valami láncsörgés hallatszik. Kimentünk a teraszra és látjuk, hogy Berta már az utcán van. Bevallom, hogy kissé megijedtem, mert ilyesmi ritkán történik. Szerencsére Berta nagyon szófogadó kutya. Mikor meghallotta a hangomat, rögtön felrohant a teraszra. Ekkor megjött anya a vásárlásból, s ő átvette a kutyát. Ezután sokkal, de sokkal jobban vigyáztunk arra, hogyan kötjük meg Bertucit. Igaz, hogy volt még néhány hasonló sztori, nekem ez tetszett a legjobban, mert ekkor jöttem rá, milyen jólnevelt kutyám van.

Nagyon szeretem a kutyámat. Remélem, hogy még sokáig élhet közöttünk egészségben, mert az életet mindenki megérdemli, akár állat, akár ember.

Perlaki Adriána, 4. osztály
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

A jegesmedve

*Jegesmedve az Északi-sarkon
Altatja a kismacit a parton.
Arra mendegél a sarki róka,
Utána megérkezik a foka.*

*Kérdi aztán a jegesmaci mama:
– Mi legyen ma a finom vacsora?
Mondja neki a róka meg a foka:
– Fogjunk halat mesterszakács módra!*

Gellér Ágnes, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Tóparti sétá

Szép napos a délután. Elindulok a tó felé. A tó melletti úton autók robognak el, amelyek füstje köhögésre ingerel. Sebaj! Hamarosan megpillantom a tavat.

Leülök a partjára, és elcsodálkozom a természet alkotásán, megváltozott ugyanis a táj, mióta nem láttam. A fák már készülődnek az idei „szépségversenyre”, izgatottan öltözködnek új ruhájukba. A tóparton hosszan elnézem a vízből visszatükröződő kék eget, és a madarakat, melyek fölötté szállnak. Fecskecsicsérgés és feketerigó fütyülése hallatszik. A víz hullámmása és békabrekegés is beleszól a csendbe. A partot csapkodó, gyenge hullámokat csak a zombékok, vízbe hajló ágak akadályozzák. Nehéz izapszag árad, a tó mocsaras szélén néhány kis hal harcol életéért.

A tavon egypár csónak ringatózik, és benne a halászok a végtelen csendben halakat emelgetnek ki a tóból. Néhány ponty ugrik ki a víz felszínére levegőért. A szélmalom felőli erdőből vidám hangokat hallok. Egy csoport kiránduló sátorozik ott. Nyáron az emberek a tó vizében lubickolnak, a merész és jó úszók át is úsznak a félszigetre. Valakik bográcsost főznek, néhányan pedig labdajátékot játszanak.

A félsziget mögött lévő erdőnél már lenyugvóban a nap. Bíborvörös lett minden. A fák olyanok, mintha égnének. A madárdal elcsendesül, és a bagoly indul éjjeli vadászatára.

Palkovity Zsolt, 7. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

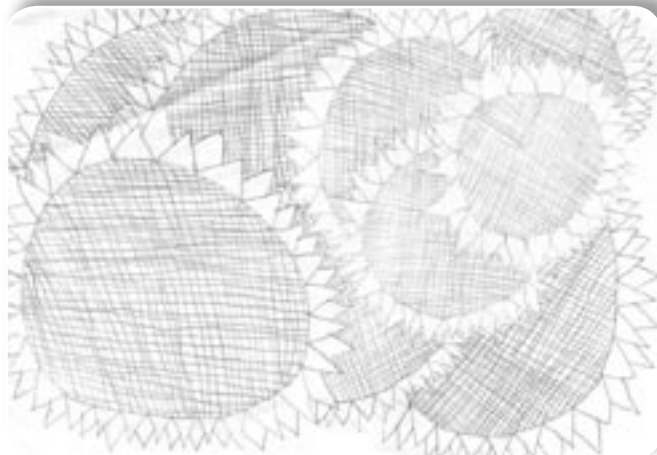
Vihar

Tutajos és Bütyök szétnézett a nádasban, a sok szép madárban és a tájban gyönyörködött.

Egyszer csak nagy dörrenésre lettek figyelmesek. Azt gondolták, hogy valahol robbantottak valamit. Az eget figyelték, de hátra nem láttak a sűrű nádtól, előttük pedig tiszta volt az ég. Melegük volt, és ekkor mögöttük félelmetesen felhőrdült az ég. Gyorsan leszerelték a horgokat, és kitolták a csónakot. A vihar szinte a nyomukban volt. A szél úgy játszott a csónakkal, mint egy gyufásdobozzal. Dermesztő hideg lett egyszerre és recsegni kezdett a nád. Bütyök kiugrott a csónakból, és kézzel kezdte húzni a kunyhó felé. Magyoro nagyságú jégszemek verték őket. Kiugrottak a csónakból, és kikötötték a lánchoz. A jég ekkor tombolt a legjobban, de a fiúk már nem törődtek semmivel. A nád szúrt, vágott, de végre beestek a kunyhóba. Csupa seb és apró daganat volt a fejük, Bütyöknek még az egyik csizmája is elveszett. A jég most már esővel vegyült, és azután már csak az eső szakadt. Mikor egy kicsit alábbhagyott, megkeresték a csónakot, kimerítették belőle a sok jeget és hamarosan a gáton voltak. Mindenük csupa sár és iszap volt. Nagyon fáztak. Reszkettek, mint a nyárfalevél. Bebújtak a takaró alá, nagy sokára felmelegedtek, és el is aludtak. Ezután Nancsi néni gondozására és ápolására szorultak.

A fiúk ezt a vakációt sohasem fogják elfelejteni.

Udvardi Viktor, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Napraforgók. Keresztes Márton törökfalui tanuló rajza

Utam az iskoláig

Szinte mindig késve indulok az iskolába, mégis néha szétnézek az utcánkban, a József Attila utcában, amit már ugye „elég sokszor” láttam...

Milyen érdekes?! Az ember mindig felfigyel valamire. A kapun kilépve azonnal a házunkkal szemben lévő diófára figyelek fel. Az örökké burjánzó fa most olyan szomorú, de hisz ősz van... ködös és elég hideg ősz... Igaz is! Na ne! Már megint az a fekete kutya szalad felém, amelyik mindenhova követ. Béla bácsiéknál már világít a villany: az unokájuk ébreszthette fel őket. Margit néni háza előtt ballagok; egy újabb virág az ablakában, és milyen szép! Ilyen hidegben. Matild néni az öregek otthonának kapujában áll. Nem is köszönök neki, sose hallja. Két biciklis jön velem szembe; már látom is. Két ember, akik nem messze laknak tőlünk, horgászni voltak. Elég régen nem mentek, ahogy eddig megfigyeltem. Most is benézek a parkba, de nagy sajnálatomra üres! Glóri nem várt meg, szóval megint egyedül megyek. A kis park valahogy más, mint tegnap. Ja, fölsöpörték azt a sok-sok levelet. Mennyivel szebb így. A buszállomáson már sokan várakoznak: fiatalok és idősek. Egy lány és egy fiú. Milyen szépek így együtt! Boldogok. Most őszintén megvallva irigy vagyok, hisz olyan szép dolog a szerelem! Én már csak tudom, mivel szinte mindig szerelmes vagyok. A Tilda pékség mellett elmenve még mindig nem látok ismerősöket, csak kifliket. Finomak lehetnek! Á, nem. Az ilyen gondolatokat ki kell űznöm a fejből, hiszen diétázom. A kínai üzleteink már sziporkázó karácsonyi díszekbe vannak öltözve. Alig várom a karácsonyt! Az iskolakapun beérve észhez térek, hogy sietnem kéne; most harangozták a fél nyolcat.

Megpillantom a megszokott iskolaudvart, a megszokott osztályom, tanárain... Itt is történik majd valami új? Legalább egy kicsi?! Bárcsak... Néha azért olyan jó lenne...

Szalma Judit, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Péterréve

A tenger

*Nyáron érzem a tenger illatát,
Hívogat a meleg és a sziklák.
Vágyom a víz kék ölelésére,
A sziklás part hús érintésére.*

*Sétálok a forró homokon,
A nap perzseli szép homlokom.
Mégmártózom a hideg tengerben,
Majd hazaindulok merengve.*

Szitás Emma, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Őszi kép. Mosó Krisztina szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Megleckéztettek

Ez az eset már elég rég történt. A testvéremmel közös a szobánk. Ennek van jó és rossz oldala is. A jó az, hogy nem kell egyedül takarítanom. A rossz pedig az, hogy rendet kell tartanom a szobában.

Míg kicsi voltam, anyu segített, de ahogy nőttem, egyre ritkábban. Azt mondta, hogy már nagyfiú vagyok. Egyedül is boldogulok a rakodással. Az elején nagy lelkesedéssel raktam össze a holmijaimat. Mindennap letörölgettem, szellőztettem, porszívóztam. Így ment ez néhány napig. De bizony elég hamar ráuntam, és a szobában egyre nagyobb lett a rendetlenség.

Hiába mondta anyu, hogy ennek nem lesz jó vége, és, hogy a szobám olyan, mint egy csatatér, nem nagyon figyeltem rá.

– Majd összerakodok! – fogadkoztam nap mint nap.

Addigra a szoba már úgy nézett ki, mintha atomtámadás érte volna. CD-k mindenfelé, kétes tisztaságú zoknik és egyéb ruhaneműk a széken és alatta. Füzetek, könyvek, mindenfelé papír az asztalon és mellette.

Tudtam én, hogy hozzá kellene látnom a rakodáshoz, de azzal nyugtatgattam magam, hogy van még egy teljes hetem, mivel az a rendmániás Miri csak a következő hétvégén jön haza. Addig meg majd csak történik valami.

Titokban abban reménykedtem, hogy anyu megszán, és föltakarít helyettem.

Aznap vendégek érkeztek hozzánk, de a szüleim nekem nem szóltak előtte. Amikor megérkeztek, kérdezték, hogy én hol vagyok. Anyu bevezette őket a szobámba. Hát... volt mit látniuk! Csak kapkodták a fejüket a felfordulás láttán. Anyu meg is jegyezte:

– Itt Máté szokott takarítani. Néha...

Én meg csak szégyenkeztem, de tudtam, hogy anyu így akart megleckézteni. Mi tagadás, sikerült neki! Azóta gyakrabban teszek rendet a szobámban, hogy ne érjen ilyen kellemetlen meglepetés.

Martonosi Máté, 6. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Röhög az egész osztály

Mikor elindultam az iskolába, mit sem sejtettem. A többiek már fel voltak készülve a nagy tréfára. A csöngetés előtt pár perccel érkeztem, s a legjobb barátomhoz igyekeztem.

– Szia, Marci! – köszöntem.

– Hát te mikor jöttél? Nem is vettelek észre! – mondta Marci.

– Éppen most – válaszoltam.

Nemsokára becsöngettek az első órára. A földrajzot nem szeretem. Hát még azzal kezdeni a napot! András bárkit tudott utánozni, így most sem maradhatott el a fellépése.

– Jó napot kívánok! Hogy vagyunk? – kérdezte mély hangon András.

Egyszerre mindenkiből előtört a nevetés, még András is elnevette magát. Váratlanul betoppant a tanár úr, majd feleletni kezdett.

– Pataki Sanyi, gyere ide! Mondd meg nekem, hol található a Jeges-tenger?

– Hát, kérem szépen, a Jeges-tenger aaa... izé a jeges területen található.

– Jól van. Leülhetsz. Még egy egyessel gazdagodtál!

Nagy nehezen ez az óra is elmúlt. A második testnevelés, ezután nagyszünet. Én rögtön mentem ki az udvarra futballozni, mint a többi normális gyerek. Egyszer csak valaki akkora ütést mért a hátamra, hogy majd beleszakadtam. Péter volt a tettes. Nem vettem észre, hogy van valami a hátamon, csak feltűnő volt, hogy röhögnek rajtam. Csodálkozva álltam meg a pálya közepén. Később odajött hozzám Marci, és levette a hátamról a cédulát, majd a kezembe nyomta. A cédulán ez állt: KÉREM VISSZA A CUMIKÁMAT! Mikor ezt megláttam, nagyon elkeseredtem, de a barátaim bocsánatkérése megvigasztalt, majd együtt neveltünk az egészen.

Nem így képzeltem el ezt a napomat, de azt megtanultam, hogy az az igazán jó tréfa, ha az áldozat is velünk nevet, és azt is, hogy a napunkat soha nem lehet előre megtervezni.

Novák Matildka, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

RÜGYFAKADÁS

Hát, ez a fizika!

Ismét kedd van.

Elérkezett a félelmetes fizikaóra. Persze az én osztályomnak ezen az órán is kedvenc elfoglaltsága a rendetlenkedés. A tanárnő ezt egy ideig túri, majd szép nyugodtan leül az asztalhoz, és előveszi a naplót. Meg meri tenni, és meg is teszi. Pedig ekkor már síri csend uralkodik az osztályon. Így szól:

– Ha már nem tudtok normálisan viselkedni, akkor most feleltek a mai anyagból.

Úgy mondja ezt, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy ma feleltetni akar. Mégpedig a mai óra anyagából. Pedig nem is mondott semmit, azonkívül, hogy hallgassunk el. Reménykedünk, hogy ez csak rossz vicc, de hamarosan rájövünk, hogy valóság. A rossz tanuló lassan lehajol, és kis híján belebújik az iskolatáskába, ám ekkor kimondják a nevét. Néhányszor elismétli magában, amit még év elején tanult, de nem sokra megy vele. A tanárnő felteszi a kérdést: Mi a gyorsulás képlete? A diák eleinte csak néz rá, majd arcán széles mosollyal felkiált: Megvan! A gyorsulás képlete egyenlő a gravitációs hatás gyorsulásának, felének a negyedével, és mind-e a négyzetten! Erre az osztályban kitör a kacagás. A tanárnő így szól:

– Ülj le, fiam! Legközelebb figyelj az órán!

A rossz tanuló értetlenül néz rá, és közben a tanárnő szavain tépelődik. Végül feladja! No de azért a tanárnőnek még akkor sem ad igazat! Hiszen ő készült, ő volt az, aki figyelt! Csak éppen a tanárnő tette fel rosszul a kérdést...

**Szabó Krisztina, 8. osztály
Samu Mihály iskola, Péterréve**

Ezek a fiúk!

A fiúk mind másfélék!

Vannak hosszú és rövid nyakú fiúk, kerek- és kockafejű, kék, zöld és barna szemű, hosszú és rövid hajjú fiúk. Vannak kövérek, soványak és erős testalkatúak.

A fiúk gonoszak, önteltek, és csak magukra gondolnak. Persze van néhány kedves, aranyos, vicces, cuki fiú is! Vannak fociőrült és focigyűlölő fiúk. A focit gyűlölő fiúkat megértem, de a fociőrülteket nem. Mi a jó abban, hogy huszonkét játékos zavargássza azt az egy labdát azon a hatalmas pályán? Vannak olyan fiúk is, akik a maguk kis külön világukban élnek, állandóan otthon ülnek a számítógép előtt, és nincs egy barátjuk sem. A kamaszkorban levők állandóan csak a lányokra tudnak gondolni és arra, hogyan tűnjének ki a többi fiú közül. Ilyenkor mindig verekszenek, kakaskodnak, piszkálják a lányokat. Jó lenne, ha a fiúk egy kicsit megváltoznának.

Mégis örülök, hogy vannak fiúk, mert nélkülük nem lenne érdekes az élet.

**Nacsá Anasztázia, 7. osztály
Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár**

Ezek a lányok!

A lányok olyanok, mint az időjárás. Kedvesek, lágyak, mint a tavaszi napsugár. Máskor pedig, mint a hirtelen támadt vihar, hangosak, hisztisek vadak.

Mi, fiúk a szünetben sokszor tanakodunk, miért is ilyenek a lányok. Séta közben, ha elmegyünk mellettük összekuncognak. Csak találgatni tudjuk: most min röhögnek? Vajon rajtam röhögnek, vagy rajtad? A hajam áll rosszul, vagy netán fordítva húztam a nadrágom? Ha megkérdezzük, mi olyan vicces, se szó, se beszéd, megfordulnak, és mosolyogva elmennek. Féltve őrzik titkaikat. Rejtélyes füzeteket hordanak magukkal. Ezek csak amolyan lányos dolgokról szólnak. Naphosszat tudnak mesélni hülye sorozatfilmekről, és álmodozva szerelmeseik a nemlétező Armandóba, Diegóba, és a többi vállpárnázott macsóba. Ilyenkor már érzik a szebbik nemhez való tartozás súlyát. Gondosan megválasztott ruhákban járnak, hogy a fiúk megforduljanak utánuk. A sminkkészlet elmaradhatatlan a tanszerek mellől. Igazi harcosok. Ha hajba kapnak, egyikük sem enged. Szinte élvezet nézni ezeket a női bunyókat.

Ki érti meg ezeket a lányokat? Egy biztos, én nem.

**Kovács Kálmán, 7. osztály
Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár**

Az iskolatáska panasza

Nevem Targe iskolatáska, kétéves vagyok, Szőnyi Csongorral egy szobában lakom és vele járok iskolába. Most hatodikba járunk.

Szörnyű sorsom van! Reggelente gazdám telegyömöszöl könyvvel, füzettel, feldob a hátára, és elvisz az iskolába. Útközben nézegetem a járókelőket, a virágzó fákat és kihallgatom az osztálytársak beszélgetését. Igaz, sokszor bőrig ázom, de ez mind semmi ahhoz képest, ami az iskolában érve történik velem. Gazdám ledob a földre, később felkap. Néha meglöknék, és még meg is rúgnak. Amikor vége a tortúrának, ismét a hátára vesz, és rohanunk haza. Útközben társalgunk, nézegetjük a szép lányokat és jót szórakozunk. Amikor hazaérünk, ő már nagyon éhes, és ledob az előszobában a hideg kőre. Képzeljétek, már többször megtörtént, hogy ott aludtam, mert kint felejtett. Hiába vártam, hogy majdcsak lejön értem, és felvisz a szobájába. Na persze másnap nagy kapkodás közepette kiráz, majd ismét telegyömöszöli az orrom, szám, hogy alig kapok levegőt. A szobában, ha feljutok, nagyon boldog vagyok. Ott bizony zajlik az élet. Hallgatom, ahogy gazdám gitározik, nézem, hogyan számítógépezik, mobilozik, és persze jól fülelek, amikor a barátjaival társalog. Igaz a helyemen csak akkor alszom, ha az édesanyja odatesz. Ő szokott rendbe hozni mind a kettőnket.

Higgyék el nekem, nem könnyű a sorsom. Alig várom a szünidőt, hogy megpihenjek. Elég már a huzavonából! A helyemről fogom majd figyelni, ahogy Csongor gazdám élvezzi a szabadságot.

**Szőnyi Csongor, 6. osztály
Miloje Čiplić iskola, Törökbecse**

Az első buli

(Miroslav Antić: Az első tangó című verse alapján)

Tizenéves lányok és fiúk
tolonganak, szoronganak
a diszkóajtó előtt,
maguk mögött hagyva
autót, babát s üveggolyót.

Az első nagy bulira
nagy izgalommal készülődnek.
A lányok illatos parfümökkel locsolnak magukra
és kifestik még szinte babaarcukat.
A fiúk zselézik a hajukat, és kicsinosítva
belevágnak a véget nem érő éjszakába.

Kora este belekezdnek a táncba,
és meg sem állnak reggelig.

**Nagy Valentina, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse**

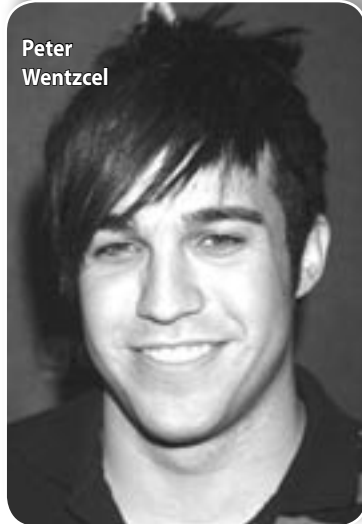
Avarban. Papp Noémi szabadkai tanuló rajza

Ashlee új fiúja

Ashlee

Peter
Wentzcel

Te már hallottad? Ha nem, most megsúgjuk a legújabb hírt.

Már a verebek is tudják, hogy a huszonekét éves Ashlee Simpson nemrég egy Peter Wentzcel nevű sráccal turbékol.

Az énekesnő és a Fall Out Boy együttes tagja ugyan hevesen tagadják a fellángolt szerelmet, csakhogy a közelmúltban a Las Vegas-i kávézóban is látták őket csókolózni.

No végre! Akkor meg minek az a sok cáfolat?! Kedves hírességek, miért nem valljátok fel egyszerűen, ha boldogok vagytok?

Lily Allen (is) botránysan viselkedett

Nem bírják a hirtelen jött sikert feldolgozni a szinte még gyerekként popsztárrá váló lányok.

Itt az újabb sztárgyár áldozat; a még csak 22. életévét taposó Lily Allen.

A Littlest things slágerrel a toplisták élére törő énekesnő nemrég meglehetősen ittasan jelent meg a GQ Men of the Year díjkiosztón, ahol kapatos állapotát mindenki tudomására is hozta.

Hangos közbeszólásokkal zavarta meg Madonna beszédét, majd többször csúnyán elesett. Szégyenszemre a biztonsági őröknek kellett elvezetniük a teremből.

– Gratulálok a világ legszebb kismamájának. Fantasztikus vagy! – mondta a botránysos örökös nő egyértelműen az énekesnőhöz intézve a szavait.

A szemtanúk szerint az est házigazdái teendőit ellátó Aguilera és férje, Jordan Bratman egy pillanatra ledöbbsentek, majd nevetésben törtek ki, miközben a tömeg őket éljenezte.

Annak ellenére, hogy Aguilera jobbán látszik, hogy babát vár, az énekesnő hivatalosan még nem jelentette be az örömhírt – még Paris nyilvános gratulációja se tudta rávenni, hogy végre megerősítse, amit már úgyis mindenki tud.

Paris bejelentette Aguilera terhességét

Paris
Hilton, aki
bejelentette
a hírt

Christina már, ha akarja se
tagadhatja le, hogy babát vár

Christina Aguilera nem akart hinni a fülének, mikor Paris Hilton magához ragadta a mikrofont egy Las Vegas-i rendezvényen.

Lavigne megríkatta barátait

A kanadai popsztár Avril Lavigne, *When you are gone* (Amikor elmentél) című érzelmes balladája osztatlan sikert arat világszerte.

A fiatal énekesnő maga is elképedt, amikor először énekelte el barátai előtt szerzeményét, hiszen kivétel nélkül mindenkinek kicsordult a könnye.

– Mindenki tud valakire gondolni a dal hallatán, hiszen arról szól, mit jelent

elveszíteni kedvesünket. Ezért ez sokakat érintő érzés. Nekem is gombóc van a torkomban, amikor könnyezve látom a koncerten rajongóimat az első sorokban – mondta Avril.

Justin tévés díjat is nyert!

Justin nemcsak az MTV díjátadóján tarolt a közelmúltban: egy Emmy-díjat is begyűjtött karácsonyi dalparódiájával.

Mint arról az újságok többsége már beszámolt, Justin Timberlake volt az MTV Video Music Awards nagy nyertese, négy díjjal.

A többszörös Grammy-díjas énekes azonban egy másik fontos szakmai elismerést is begyűjtött: az egyik legrangosabb televíziós díj, az Emmy boldog tulajdonosa lett.

Justin a *Saturday Night Live* című szórakoztató műsor számára készített karácsonyi dalparódiájával, a *Dick In The Box*-szal a legjobb eredeti zene és szöveg kategóriában győzött, szerzőtársa, Andy Samberg komikus oldalán.

Cáfolja az újabb tagcserét a rekorddöntő csajtrió

A héten elterjedt a hír, hogy a **Sugababes** lányok már keresik is a nemrég csatlakozott Amelle Berrabah utódját. Amelle alig két éve, 2005-ben került a lánytrióba, miután Mutya Buena szólótervei miatt kilépett a csapatból. A trió egyelőre cáfol, de tény, hogy az énekesnő távozása már nem először kerül szóba.

A felröppent hírek szerint a Sugababeses csapattársai megelégték az „új” lány körüli állandó gondokat, és már nagyban keresik az utódját. Véleményük szerint Amelle hozzáállásával komoly bajok vannak, és attól tartanak, ha így folytatják tovább, a banda sorsa is megpecsételődik, márpedig a lányok szeretnék folytatni a korábbi sikorsorozatot. Állítólag már több válogatás is lezajlott, és hamarosan kiderül, hogy Keisha és Heidi mellett ki veszi át Amelle szerepét a trióban.

– Keisha és Heidi igazi profik módjára dolgoznak, ha a karrierjükéről van szó. Mindenért nagyon keményen megküzdöttek. Amelle-en viszont nagyon látszik, hogy nem veszi komolyan az egészet. Amikor a legutóbbi albumukat rögzítették, Amelle rendszeresen későn futott be a stúdióba, folyamatosan erről ment a vita – nyilatkozta a lányok egyik közeli ismerőse. – Megkapta a lehetőséget, hogy Anglia legsikeresebb lánycsapatában dolgozzon. De a többiek most úgy érzik, hogy cserbenhagyta őket.

Igen ám, csak hogy az Angliában az évtized eddigi legsikeresebb női előadójának számító Sugababes hamar cáfolta a híreket:

– A dolgok nem is lehetnének jobbak az együttesen belül. A Sugababesben sziklaszilárd a csapategység – mondta Keisha Buchanan, míg maga Berrabah arról beszélt, miszerint alig várja, hogy élőben is előadhassák dalaikat az október 8-án megjelenő új albumról, a *Change*-ről.

(A csapatból eddig már két lány szállt ki, Siobhan Donaghy még 2001-ben – akinek a helyére érkezett Heidi Range –, majd 2005-ben Mutya Buena döntött a szólókarrier mellett.)

Péter Imre (SU) sikerlistája

1. **Nelly Furtado:** Say It Right
2. **Rúzs Magdi:** Aprócska blues
3. **Justin Timberlake:** What Goes Around...
4. **Gwen Stefani and Akon:** The Sweet Escape
5. **Diddy ft. C. Aguilera:** Tell Me
6. **Faithless:** Bomb
7. **Red Hot Chili Peppers:** Snow
8. **Sugababes:** Easy
9. **Jennifer Lopez:** Qué Hiciste
10. **Shakira:** Illegal

Nelly Furtado

Jó Pajtás top 10

1. **RIHANNA:** Shut Up And Drive
2. **NO THANK:** A fekete nap gyermekei
3. **AVRIL LAVIGNE:** When You're Gone –
4. **FERGIE:** Big Girls Don't Cry
5. **RIHANNA:** Umbrella
6. **MARK:** Könnyel fizetek
7. **JUSTIN TIMBERLAKE:** LoveStoned
8. **NICOLE SCHERZINGER:** Whatever You Like
9. **LINKIN PARK:** Bleed It Out
10. **LOLA:** Mozdulj már

Nicole Scherzinger

No Thank

A Fekete Nap Gyermekei

A fekete nap gyermeke vagy,
Széllal szemben állva, megváltásra várva
Sírtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
S én könnyedet letörlöm a romok közt, a földön!

Sokszor könnyes arccal,
Kigúnyolt, büszke daccal menetelsz,
Míg csak bírsz.

De tudtad jól, hogy eljön,
Ki fentről néz egy felhőn, s veled lesz,
Mikor sírsz.

Úgy érzed, nem bírod már!
Szóljtsd, és újra földre száll, s így szól majd hozzád:

Hívtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!).
Széllal szemben állva, megváltásra várva
Sírtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
S én könnyedet letörlöm a romok közt, a földön!

Nem látták meg benned,
Hogy másról szól a lelked,
Mert szabadabb,
És többet érsz.

Kilógsz már rég a sorból,
Hisz mást kaptál a sorstól,
De szíved rab,
Míg köztük élsz.

Úgy érzed, nem bírod már!
Szóljtsd, és újra földre száll, s így szól majd hozzád:

Hívtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
Széllal szemben állva, megváltásra várva
Sírtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
S én könnyedet letörlöm a romok közt, a földön!

A fekete nap gyermeke vagy!
A fekete nap gyermeke vagy!
S én könnyedet letörlöm a romok közt, a földön!

Hívtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
Széllal szemben állva, megváltásra várva
Sírtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
S én könnyedet letörlöm, a romok közt a földön!

Hívtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
Széllal szemben állva, megváltásra várva
Sírtál (a fekete nap), vártál (gyermeke vagy!),
S én könnyedet letörlöm a romok közt, a földön!

Jön a mozi!

– Hallottátok, mit talált ki már megint Sauer? – kérdezte a történelemtanár a fölháborodástól vörös arccal Veér Kálmántól, a hitoktatótól és Klein Ferenc tiszteletestől, akik a kicsöngetés után együtt tartottak a tanári felé.

– Talán fonjuk is meg azokat a kosarakat? – kérdezett vissza a reverendás tanár gúnyosan.

– Még arra is sor kerülhet – jött azonnal a válasz –, ha hagyjuk, hogy mindig az történjen, amit a doktorkánk akar. Képzeljék, azt javasolta Székely igazgatónak, hogy a gimnázium testületileg vonuljon ki abba a cirkuszba. Na, mit szólnak ehhez?

– Nézze, Stein kolléga – szólott közbe most Klein Ferenc –, ha az egész város ott lesz, márpedig ezt a csodát mindenki látni akarja, miért maradnának ki éppen a mi gimnazistáink. A helybeliek a szüleikkel is elmehetnek, ezt nem tilthatja meg, a kollégistákat pedig még csendőrséggel sem tarthatnánk vissza. Szökdössenek inkább?

– Nem egészen értek egyet önnel – szállt vele szembe a hitoktató –, mert ha így gondolkozunk, előbb-utóbb a vörös lámpás házba is be kell engednünk őket. Márpedig, megengedi, helyes nevelésükért elsősorban mi vagyunk a felelősek.

– Én azt mondom – bólintott helyeslően Veér felé a történelemtanár –, előbb mi nézzük meg azt a mozgóképszínházat, aztán ha

Bordás Győző

Fűzfasíp

(Részlet)

úgy találjuk, van benne nevelő szándék, van benne edukáció, ha érezni lehet a filmen a hazafias szellemet, akkor vihetjük a gyerekeket is.

A tanári, amelyből régebben mindig csak valami zordon csend áradt, amibe beleborzad a gyerek, ha belép, most inkább a gimnáziummal szemközt levő rőfösüzlet zsongásához hasonlított. Nem először, s való igaz, hogy a kedélyeket és indulatokat leginkább Sauer ötletei dúlták föl. Az ő nyugtalan természete okozta, hogy még a tanári fegyelem is föllazult.

Stein, aki kifelé tartva ütközött a két papba, most mintha meggondolta volna magát, s velük együtt ment vissza, talán hogy le ne maradjon valami fontosról, aminek az lett az eredménye, hogy a heves vitaközlésben már a lángok is fölcaptak.

Sauer, szokásához híven, óráját most sem fejezte be a csöngetéskor, neki mindig szüksége volt még öt percre, Székely igazgató pedig, akinek egyébként különös érzéke volt a kedélyek csillapításához, irodájában telefonált, nyilván Wagner jegyzővel tárgyalt, mi másról,

mint a szombatra tervezett nagy eseményről és Sauer javaslatáról.

Az első vándormozi fogadására készültek Ú.-ban. A plakátok már előző héten piaci napon megjelentek a városban, úgyhogy mindenki olvashatta: „Bosnyák Ernő vándormozija 1913. március 24-én és 25-én összesen hat vetítést rendez, délután 3-kor, 5-kor és 7 órakor. Belépődíj felnőtteknek 2 korona, 15 éven aluli gyerekeknek 1 korona. Szenzáció! Várjuk Önt és t. Családját a sátoros mozgóképszínházba! A vetítés rendkívüli költségeit az ú.-i Kendergyáros Rt. fedezi.”

Kedves Olvasó Tanulók!

A Ferenc-csatorna mindkét partján terebélyesedő Ú. városba (megfejtethető az iniciálé: Verbász) 1913-ban érkezett meg a mozi, az akkor még szenzációként ható, új technikai vívmány – olvashatjuk **Bordás Győző** (1948) **Fűzfasíp** című – a csatornáról szóló művek kapcsán már említett – regényében, amely a Forum Könyvkiadónál jelent meg 1992-ben. Vidékünkön Bosnyák Ernő (1876–1963) zombori nyomdász, majd rendező és operatőr „álmodta meg” az első filmvállalatot. 1923-ban létre is hozta a Boer Filmet, de mint minden nagyszerű elképzelés a kultúrközpontoktól távol – kudarcra ítéltetett. A vajdasági filmélet úttörője volt. A film térhódítása a századelő világának – melyet Bordás idézett regénye jelenít meg előttünk – egyik legjelentősebb kultúrtörténeti mozzanata volt. Érdemes utánanézni: hogy jött létre a film, kik voltak úttörői, hogyan hatott az első közönségre (annyit elárulhatok: megrémültek tőle!), melyek voltak évtizedeken át létrehozásának eljárásai, melyek kifejezőeszközei. Kutatásotok eredményeiről számoljatok be. És olvassátok el Bordás Győző regényét! Aki olvas, saját világáról, múltjáról-jelenéről tud s ért meg

többet! S ha a regényolvasáson túl néhány lírai percre vágytok, olvassátok el a **Böndör Pál** (1947) és **Gulyás József** (1937) költeményeit. Költői-lírai önmeghatározások, önértelemzések, világtérkések. Nagyszerű pillanatok. Böndör Pál közölt költeménye A változásom könyve című kötetéből származik, amelyet ugyancsak a Forum jelentetett meg 1999-ben, s érdekessége a „teknőc útja”. A könyvet gyorsan lapozva (pergetve a lapokat) úgy tűnik, hogy a rajzolt teknőc mozog, halad – s valahol ez a filmkészítésnek is a „legalapja”. Gulyás József Forradalom és nagymise c. verseskönyvét a szabadkai Grafoprodukt jelentette meg 2006-ban.

Leveleket is kaptam ezen a héten. **Szítás Emma** hetedik osztályos dorozslói tanuló elolvasta Lázár Ervin Berzsián és Dideki című regényét, amelyből annak idején a Gyöngyhalászban közöltünk részletet. Egy egész oldalas, nagyon szép és nagyon érett beszámolót írt róla. Érdemes belőle idézni:

„Berzsián egy kicsit furcsa volt számomra. A könyv olvasása során úgy képzeltem el Berzsiánt, mint egy összehúzott szemöldökű, szakállas bácsit, aki olyan benyomást kelt

azokban az emberekben, akik nem ismerik, mintha mérges lenne rájuk. Berzsián azonban csak kívülről látszott ilyennek, mert ha valóban ellenséges lett volna, nem szeretett volna őt ennyire a barátai. Dideki, akivel a könyv végén találkoztam, viszont titokzatosnak tűnt, nem ollyannak amilyennek látszik. De a végén mégiscsak kiderül, hogy őszinte.”

Martonosi Máté kisoroszi hetedikese pedig elküldte az olvasónaplóját. Tíz könyvet elolvasott a nyáron, többnyire szórakoztató és ifjúsági regényeket. Nagyszerű. Akinek már ennyi gyakorlata van az olvasásban, itt az ideje, hogy nekilásson egy „nagyobb falat”-nak. Nem okvetlenül komolyat vagy szomorút jelent ez, hanem komplexebb, vagy nagyobb terjedelmű alkotást, amely a befogadó részéről is kreatív hozzáállást feltételez. Remélem ebben rovatunk tud segítséget és útmutatást nyújtani.

Emmának és Máténak természetesen küldjük a könyvjutalmat. És gratulálunk!

Jó olvasást és jó munkát minden olvasónak!

Bence Erika

Csak az igazgatói iroda ajtajának csikorulása tompította a zajt, amely akkor ült el, amikor Székely igazgató, kilépve rejtékhegyéről, nagyon, de nagyon szigorú pillantást vetett a tanárok felé. Az elhallgatásban közrejátszott persze az is, hogy mindenki kíváncsi volt, hogyan döntött a „felsőbb instancia”. A vándoroztat minden tanár látni szeretne volna, csak úgy repesett a szívük valami látványért, de hogy a gyerekeket vinni kell-e, avagy sem, ez volt a kérdés. A tét viszont az volt, megnyeri-e Sauer újabb csatáját is, vagy akad végre valami, ami nem sikerül neki. Mert ez az ember bármihez nyúlt, eredménnyel járt. Minden az ő elképzelése szerint történt. Hogy másoknak nemigen volt ötlete, ezt nem vették észre. Most is csak az volt nekik a fontos, hogy végre ne úgy történjen valami, ahogyan az újdonsült doktor akarja.

Mekkora vita folyt a télen is, kivonuljon-e a gimnázium sarjvágásra. Mert az hagyján, hogy Sauer kitalálta: a kockacukor szállításához nagyon megfelel majd a fűzfavesszőből font kosár, még az is, hogy kieszközölte, a vesszők kitermeléséhez adja beleegyezését a Csatorna Társaság, akié a föld, de hogy a sarjakat a gimnazistákkal vágassák, mert a cukorgyárban, ahol még javában folyt a kampány, nem volt szabad munkaerő, ez már több volt a soknál.

– Itt urakat nevelünk, és nem favágókat – érvelt akkor is Stein, s ezzel a véleményével nem volt egyedül.

De az akkori hangoskodókénál is erősebb volt Sauer argumentuma: a gimnáziumi alapítványok nemcsak hogy üresek, hanem 4500 koronányi hiány is van. A sarjvágással pedig ez háromszorosan is behozható.

– Ezenfelül munka közben – s ezen a ponton dőlt el Székely igazgató számára a vita – én az avarban folyó életéről fogok gyakorlati előadást tartani – ígérte Sauer.

Tanártársai még azzal is próbálkoztak, hogy elismerték ugyan, a fűz kosárfonásra alkalmas, de cukorszállításra semmi esetre sem, mert a cukor beszívja a fa illatát, amitől olyan lesz, mintha olcsó kölnivízzel locsolták volna meg. Tudni vélték, hogy akárcsak a gyümölcsíz vagy a szilvalekvár csomagolására, kizárólag tölgyből vagy bükkből készült vékony lemezek alkalmasak. De a cukorgyár igazgatója adott Sauer szavára, és elhitte neki, hogy a fűz nemcsak megfelelő, hanem a leggyorsabban és a legolcsóbban kitermelhető, s hogy a fák visszavágásától számított egy éven belül annyi vesszőt lehet nyerni, hogy az elegendő az egész évben előállított kockacukor csomagolásához. A gimnazisták egy jó délelőtt tizenhat köbméter vesszőt nyestek le és kötötték kékébe, a gyárban pedig még eladásra is készítettek fedeles cukroskosarokat, a cservenkaiknak például, akik azóta saját fűzesüket is visszavágták. Igaz, nekik már fizetniük kellett a Csatorna-társaságnak.

A kampány végeztével Weis megtérítette a gimnáziumi mérleghiány fedezéséhez szükséges pénzt, amivel nemcsak lecsillapította a kedélyeket, hanem hozzájárult ahhoz is, hogy mind a huszonöt tanár utólag megkapja a száz korona lakáspénzt, amit a szabályzat értelmében csak akkor lehetett kifizetni, ha már egyensúlyban volt a mérleg.

Székely igazgató a likviditáson túl annak a munkáláznak örült, amelyet a sarjvágáson tapasztalt. Szinte versenyeztek a gyerekek, ki fog több kévét készíteni. A tízórai pihenő alatt pedig, miután a diákok megitták a cukorgyári kantinból szállított meleg teát, és elszopogatták a három kockacukorból álló fejadagot, Sauer maga köré gyűjtötte a felsősöket, a zsebéből pedig üvegcsét húzott elő. Formalinban hosszú, lándzsaszerű fűzlevél volt, az üveg alján pedig apró magok.

– Látjátok, ez a levél, amelyből most milliószámra hever itt a lábunk alatt látszólag élettelenül az avarban, a tavasszal még ilyen volt. Fölről csillogó, mintha meggyantázták volna, fonákját pedig – s ezt már mutatta – ezüstös szörbevonat borította. Nos, a levél, miután tavasztól őszig végzi feladatát, a nap-sugár segítségével szén-dioxidból és vízből cukrot, pontosabban cukrokat készít, leesik, hogy aztán humusz képződjék belőle, és saját fajtájának gyökerét táplálja. Ezek a levelek – mutatott az avarra – azzal, hogy lehullottak, még nem fejezték be természetbeli küldetésüket, feladatuk van még.

Gulyás József

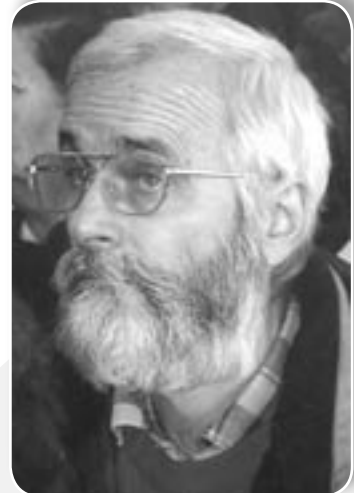
Örökség

*A kemény fát anyámtól,
apámtól a lánytelket,
a rúttól a szépet,
a gonosztól a lelket,
az ördögtől az eszmét,
az angyaltól a vétket –
és felraktam magam,
mint halálos menedéket.*

Böndör Pál

Őrlődés

*Milyen magabiztos volt aznap este
a szakkönyvekben mikor kikereste
hogyan metszik az almát a körtefát.
Másnap aztán! Az a rengeteg ág!
S mind egytől egyig összevissza nőtt.
Másnap másnapján kora délelőtt
írt erről pár sort egy BANKPOST lapon
azzal hogy majd folytatja egy napon.
Hogy majd folytatja! Habár
annyi csak hogy éppen vele esett meg
érdekessége ennek az esetnek?
Üres tubusból még egy cseppnyi krém.
Mentségére az szolgálhat esetleg
hogy a versnél nem különb a poén.
Nem különb nála a versbeli én.*

A NET valós veszélyei (2.)

Mint előző számunkban bemutatuk, a vírusok és más kártevők komoly veszélyt jelentenek számítógépünkre, s ez a veszély csak fokozódik, ha folyamatosan csatlakozva vagyunk az internetre (ADSL-, kábel-, WiFi-kapcsolat). Most folytatjuk múlt számunkban megkezdett írásunkat a komputervírusokról és más károkozókrol.

Ma egyre divatosabbak a haszonszerzésen alapuló vírusok, amelyek titkosítják állományainkat, majd értesítenek arról, hogy megfelelő mennyiségű pénz leszurkolása után megkapjuk a titkosítást feloldó jelszót. Bizonyára meglesz majd a javítás, azaz a titkosítás feltörése. Igazából az a riasztó, hogy ezért pénzt kérnek. Az első ilyen vírus, a One Half szépen lassan kódolta a merevlemez tartalmát, hátulról előre. A feléhez érve csak a nevét írta ki. Noha kárt okozott, ezt nem a pénz miatt tette.

A vírusszakértők – egyre növekvő számuk miatt – már új csoportokba sorolják ezeket a kártevőket, ransomware néven. Egyébként pedig kriptó- (angolul: crypto-) előnevet kap a fajta, mivel kriptográfiával (titkosítással) okoz kárt. Tehát létezik kriptovírus, kriptotrójai és kriptoféreg (cryptovírus, cryptotrojan, cryptoworm).

Az aktív vírusokat tehát közvetlen vagy közvetett riasztás (pl. címzettünk e-mailt ellenőrző víruskeresőjének figyelmeztetése) révén vesszük észre. Vagy pedig a gépünkön mutatkoznak feltűnő bajok. Ez esetekben már nagy az esélyünk arra, hogy kárt szenvedünk, ezért a gyógyítás helyett a megelőzésre kell koncentrálnunk!

Hogyan védjük hát meg gépünket, adatainkat és idegeinket? Mindenki rávághatja a választ: vírusirtóval! A helyes válasz azonban az, hogy megelőzésre rezidens víruskeresőt, gyógyításra pedig vírusirtót használunk.

A jó víruskereső alig terheli le a processzort, gyorsan ellenőrzi az átmásolt és megnyitott/lezárt állományokat. A mintakeresésen kívül pedig elemzéses (ún. heurisztikus) módszert is alkalmaz. Szerencsére ma már a legtöbb víruskereső program megfelel ezeknek a kívánalmaknak (nálunk a legelterjedtebbek a Kaspersky Antivirus, a NOD32, az Avast stb.).

Találati arányát tekintve a legtöbb ismert program jól szerepel, ám a fő kérdés a vadonatúj vírusok felismerése. Ezért nagyon fontos, hogy a telepített program a lehető leggyakrabban ellenőrizze a vírusadatbázist (update database). Ez tartalmazza a vírusirtó-programozók által elemzett és kategorizált kórokozók ismertetőjegyeit, amelyek lehetnek egyszerű kódok, de viselkedési minták is.

A felismerésen kívül az irtást is el illik végezni, de gyakran ez a legnehezebb feladat. Ezért, ha fontos programunkat vagy állományunkat támadta meg a vírus, az irtóval készíttessünk másolatot, illetve tegyük karanténba a fájlt!

Szerencsére a programok előre meg tudják mondani, hogy helyre tudják-e állítani az állományunkat. Ha nem, akkor

megy a karanténba, hátha a később megjelenő frissítéssel sikerül visszanyernünk adatainkat. A vírusirtók versenyében ezért döntő a programozók felkészültsége és az általuk kiadott frissítések gyakorisága. Ma egyes fejlesztőknél ez az idő akár percekre is rövidülhet! Használjunk tehát olyan vírusirtót, amely nemcsak folyamatos figyelésre van állítva, hanem heti-havi rendszerességgel az összes meghajtónk tartalmát átnézi. Az automata (vagy kézi, ha nincs állandó internetünk) frissítést pedig ne kapcsoljuk ki!

A természet csodálatos ölén

BAJA

Baja török eredetű szó. Bikát jelent. 1323-ban említik először nevét oklevelek. Már az Árpád-korban is betöltötte ezt a szerepet, ma is a legjelentősebb déli átkelőhely a Dunán. Duna-hídja 1909-ben épült. Folyami kikötő: évszázadokon át a termény-, állat- és borkereskedelem jelentős állomáshelye volt. Városi rangra I. Lipót császár emelte 1696 december 24-én, vagyis Ádám-Éva napján; címere ezért az első emberpárt jeleníti meg. Főiskolai város.

A városba érkezőt (bennünket is) mégsem urbánus jellege, hanem különleges fekvése, természeti szépségei nyugozik le. A Duna ártere, a Kiskunsági homokhátság és a Felső-bácsi löszhát övezi. S ez azt jelenti, hogy a természet egyszerűen „beúszik” a városba, egyrészt a Duna, másrészt annak elágazásai, holt ágai révén. A legfőbb látnivalók között említik az útikönyvek a Szentháromság teret a Sugovica menti sétánnyal. Lenyűgöző látvány, mélyzöld folyóvíz beléomló, beléhajló füzekkel. (A helyiek csak Súgónak becézik a kis Duna-ágot, a szláv nyelvek ismerői számára ugyanakkor ez a ruh nem épp szép jelentésére asszociál. Egyébként a bunyevác közösség jelentős etnikai csoport a városban és a környező településeken. Tájházuk, hagyományőrző egyesületeik, gasztronómiájuk színtelt és jellegzetesség.) Nekem mindig Babits Mihály Vasárnapi impresszió, autón című költeményének fűzfa-szimbóluma jut eszembe, ha arra járok, miként ezen a nyáron is. S tény, hogy a költőnek van köze a városhoz. 1905-ben a helyi cisztercita gimnáziumban volt próba-idős tanár. Állítólag Timár Virgil fia című regényét ihlette a város világa és története.

Az sem csoda, hogy Baja földjén nem kevés festőművész „termett”. Ezek egyik legjelentősebbike az a Nagy István (1873–1937), aki Csíkminszenten látta meg a napvilágot, de az alföldi táj szépségeit éppúgy megjelenítette pasztelképein, mint egykoron a Szent Anna-tó vidékét. Mielőtt végleg letelepedett a városban, megizlelte a vándorfestők életét is. Ekkor járt és festett a mai Vajdaság területén, mindenekelőtt

a Ferenc-csatorna (ma Bácsi Nagycsatorna) természeti szépségekben nem jelentéktelen tájékon, Kúla, Verbász, Szenttamás környékén. Ma a város legjelentősebb, az egykori Vojnickúriában elhelyezkedő képtára viseli a festő nevét. Számunkra azért is érdekes mindez, hiszen irodalmi rovatunk szeptember hónapban olyan vajdasági magyar irodalmi művekből közölt részleteket, amelyeknek témája a térség vizei, folyói, csatornái mentén élő emberek élete, történelme. Majtényi Mihály Császár csatornája című regénye a Ferenc-csatorna építéséről szól. Erről írja Muhi János (1913–1969) Zombor történetírója: „A csatorna tulajdonképpen négy részből áll. Az eredeti Ferenc-csatornából, amely a Kiss fivérek alkotása és a későbbben épült kis-sztrapár-újvidéki öntözőcsatornából, a baja-bezdáni tápc-szatornából, valamint a csatornává átalakított Sugovica Duna-ágból, amelyek megépítése Türr tábornok nevéhez fűződik.” Türr István a leghíresebb bajaiak egyike. Baján született 1825-ben, polgári eredetű családban. A 19. század legenda szabadságharcosainak egyike, több európai forradalom bajvivója. Volt Nápoly kormányzója is, majd az 1867-es osztrák–magyar kiegyezést követően hazatért és a korszerű vízhasznosítás úttörője volt, a Ferenc-csatorna 1871–93-as (tovább)építése fűződik a nevéhez, mi több, a Panama-csatorna és a Korinthoszi-csatorna terveinek elkészítésében is részt vett. Világbéke-harcosként hunyt el 1908-ban. A városba látogatók a Sugovica és a Duna találkozásánál felépített Türr-kilátóról csodálhatják Baja és környéke szépségeit. Bajai születésű volt Mészáros Lázár, a Batthyány-kormány hadügyminisztere is, 1849-től altábornok. A forradalom bukását követően emigrációba kényszerül, távollétében halálra ítélik és jelképesen kivégzik. Hamvait 1991-ben hozták haza Londonból.

Számos köztéri szobor díszíti Baja tereit és utcáit, a legimpozánsabb talán mégis Jelky András (1738–1783) szabólegény szobra. Persze nem az egyébként szép mesterség területén elért

eredményei miatt faragták kőbe alakját, hanem mert ő volt az első magyar világutazó. Szabólegényként kezdte meg vándoréveit, sok kalandot élt át a hajótöréstől a katonáskodásig. Szobra a róla elnevezett téren áll, Magyarcsanád felé néz. (Lehet, hogy nem illendő elmondani, de a városban nem épp szalonképes szólás kapcsolódik a szoborhoz: „Sz...k Bajára, megyek Csanádra!”)

A város főtere ún. kopasz tér, mint a zombori is (egyébként testvérvárosok), csak valamennyivel nagyobb. Látványát meghatározza a városháza épülete, amely jellemzően a vidék legnagyobb földesurainak, a Grassalkovichoknak volt a tulajdona.

S nem hallgathatjuk el, hogy – mint minden Duna menti helységnek – Bajának is specialitása a halászlé. Minden év július elején rendezik meg a Halászléfőző Népünnepélyt a város főterén és környékén, ahol is több ezer bográcspan főzik a finom eledelt. A népünnepély végét parédés tűzijáték zárja. Lehet, hogy a tévés közvetítés nem adja vissza az eredeti látványt és élményt, de amikor idén a budapesti tűzijátékról mutatott közvetítést nézte a család, egyszerre szólaltunk meg. Ennél az idején bajai sokkal látványosabb és nagyobb arányú volt. Annyira, hogy végül már majd berezeltünk. Már mint e sorok írója és a gyerek. Pedig nem is először néztük végig a látványos robbanó-kavalkádot a Sugovica-parti, Bagolyvárnak nevezett villából (Miskolczi Ferenc festőművész háza és műterme volt egykoron), amelyet barátaink és vendéglátóink bérelnek. Amit a kellemes környezetről el tudsz képzelni... Partoldal, évszázados fák, Sugovicára nyíló kilátás, kellemes vízillat, folyóparti állathangok. Majd el felejtettem: a vidék természeti csodáját a Gemenci erdő jelenti. Természetvédelmi terület. Kisvasúton közelíthető meg. Nekem az tetszett legjobban – egy programajánlóban olvastam –, miszerint szeptember 1-jén szarvasbögést hallgatni különvonatot indítottak az erdőbe. Kár, hogy nem lehettünk ott!

Bence Erika

Ami boldoggá tesz

Közhely, de igaz: nem kell milliomosnak lenni vagy körbeutazni a világot ahhoz, hogy valaki boldognak érezze magát. Ne becsüld alá a mindennapok örömeit!

Fontos, hogy legyenek körülötted olyan személyek, akikkel megoszthatod örömeidet-bánatodat. A nagy pillanatokat úgy tudod igazán megélni, ha van kinek mesélni róluk. Ápold tudatosan a baráti kapcsolatokat, ne hagyd, hogy a mindennapok egyhangúsága eltávolítson benneteket egymástól.

Ne hidd, hogy a pihenést csak a tévé előtti tunyulás vagy a számítógépezés jelentheti. Keress magadnak olyan elfoglaltságot, amelyben kibontakozhat a benned szunnyadó tehetség. Mindegy, hogy rajzolsz, énekelisz, táncolsz, kézimunkázol, kertészkedsz, lényeg, hogy az adott tevékenység feltöltsön és boldoggá tegyen.

A sportolás során bizonyítottan olyan hormonok szabadulnak fel a szervezetben, amelyek boldogságérzetet keltenek. A mozgásnak számtalan formája van: futás, kerékpározás, foci, görkorizás vagy csak egy nagy séta a kutyáddal.

Nagyon sokat érnek a mindennapokban elért kis eredmények: egy jól megoldott iskolai feladat, jól sikerült felelés, anyu vagy apu által rád bízott munka eredményes elvégzése... Néha veregsd meg a saját válladat, és ünnepeld meg sikeredet.

Boldoggá tehet egy régen áhított ruhadarab vagy más holmi megszerzése is. Ha másokat lepsz meg apró ajándékokkal, duplán leszel boldog: amikor beszerzed az ajándékot, és amikor odaadod.

Aki segít másokon, maga is vidámabb lesz. Nagyszerű érzés látni mások örömét, háláját, ráadásul ez az önbecsülésünket is növeli. Csak rajtad múlik, milyen gyakran akarod megtapasztalni az önzetlen jó cselekedet boldogító erejét.

Összeveszünk

Alélekbúvárok szerint vannak jó és rossz veszekedések. A jó veszekedés oka egy konkrét sérelem, célja pedig a konfliktus megoldása. A rossz veszekedés azonban csak látszólag szól egy konkrét sérelemtől. Valójában a másik embernek ront neki. A veszekedőt nem a probléma idegesíti, hanem a partner. Célja nem a probléma megoldása, hanem a másik ember megalázása. Ha a veszekedés célja csak egy helyzet, nem pedig egy ember elutasítása, akkor biztosra vehető, hogy kibékülnek.

Veszekedés általában két ok miatt jöhet létre: ha két vagy több embernek más az érdeke, vagy ha mást tekint értéknek (mást akarnak, vagy más a fontos).

A veszekedéshez mindig két ember kell, és személyiségüktől függ, milyen „fegyvernemet” választanak a pengeváltásokhoz. A veszekedés azonban mindig stresszel jár. Az agyat előnti az adrenalin, ezért a veszekedő pár nem tudja kontroll alatt tartani a viselkedését, azt, amit kimond, és azt, ahogyan.

Varázsos négyzet

Elmes nemzet a japán, előbb-utóbb minden problémára talál orvosságot. A Felkelő Nap országában ugyanis régóta bosszantotta a lapkiadókat, hogy a sajátos távol-keleti írásmód gyakorlatilag lehetetlenné teszi keresztretjvények készítését – pedig a fejtörők roppant népszerűek az ottani olvasók körében is. A megoldásra Amerikában, az egyik New York-i magazinban leltek rá, amely a hetvenes évek vége óta közölt, úgynevezett Number Place (magyarul: számhely) rejtvényeket. Ez egyfajta bűvös négyzet, amelynek üresen hagyott mezőit számokkal kell megtölteni. A japánok kicsit átalakították a fejtörőt, és elnevezték szudokunak. (Japánul a „szu” számot, a „doku” pedig egyedülállót jelent.) A szudoku ábrája kilencszer kilenc, azaz nyolcvanegy négyzetből áll, és fel van osztva kilenc nagyobb (háromszor hármassal) négyzetre is. Az ábrát – az előre beírt számok figyelembevételével – egyjegyű természetes (tehát egytől kilencig terjedő) számokkal kell kitölteni, úgy hogy egy sorban, oszlopban és nagyobb négyzetben minden szám csak egyszer forduljon elő.

A fejtörő egyébként Leonhard Euler svájci matematikus 1782-es találmányán alapul, amely latin négyzet néven vonult be a köztudatba, mielőtt elnyelte volna a feledés homálya. A 20. század végén újra felfedezték a varázsos négyzetet. A londoni Timesban jelent meg a feladvány, ami óriási sikert aratott. A szudoku futótűzként terjedt el.

A nagyszerűen egyszerű játék annak köszönheti népszerűségét, hogy nem szükségesek hozzá különleges tudományos ismeretek, csak logika.

Képzőművészeti barangolás

Szöcske a mozaikon

A több mint 4000 évvel ezelőtt Görögországban élt szobrászok és festők még művészbibben ábrázolták az embereket és a természetet. Az ókori görögök alaposan ismerték a növény- és állatvilágot. Ebből származott az a módszer is, ahogyan a művészek megfigyelték a természetet. A műalkotások többségét az olümposzi isteneknek szentelték, akiket templomokban és szent ligetekben tisztelték. Az isteneket kifinomult emberekként ábrázolták, mivel a görögök számára a természet gazdagsága és szépsége legtökéletesebben az emberben testesült meg. De templomaikban és palotáikban szívesen vették körül magukat növényeket, virágokat vagy éppen állatokat ábrázoló képekkel is. Csodálatra méltó alaposággal tanulmányoztak minden falevelet, virágot, az állat testének legapróbb részletét. A látottakat azután tökéletes formákban összegezték.

A festészetben és szobrászatban kívül költészetük is bizonyítja, milyen szépnek látták a görögök a természetet; a természet részének érezték magukat. Homérosz egyik költeményében a Földet mindnyájunk édesanyjának nevezi, és boldognak mondja azt az embert, akit a természet áldásos jósága ringat, mert minden virágzik, a szántóföldeken dús a gabona, és a réteken kövér nyájak legelésznek.

A régi Görögországban lett először a művészi munka szerves része a tudományos alaposággal megfigyelés. Apellész, a ma már csak nevével ismert festőt azért dicsérték, mert olyan természetesen festett le egy legyet, hogy többen élőknek hitték. Meg is próbálták elhessegetni.

A pergamoni* Attalosz-palotából származó egyik padlómozaik viráginda-motívuma is a görög festők magas színvonalú művészetéről tanúskodik. Az i. e. II. évszázad derekán készítette egy Hephaisztion nevű művész, aki már ahhoz is értett, hogy ábrázolja a leveleknek a virágokra és a gyümölcsökre vetett árnyékát. Hephaisztion és kortársai egyébként tudták, hogy a növények és virágok színe, illata odacsalogatja a rovarokat; az itt bemutatott mozaikrészleten ott ül egy szöcske.

Barangolásra hívunk a képzőművészet világába. Ennek a csodálatos és hatalmas világnak is abba a részébe, ahol a természetet ábrázoló alkotásokkal találkozhatasz. Ne lepődj meg, ha útközben történelmi tényeket is találsz, mert ezek ismeretében könnyebb az eligazodás a képzőművészetben. Gyere hát velünk, biztosan nem bánod meg!

(Folytatjuk)

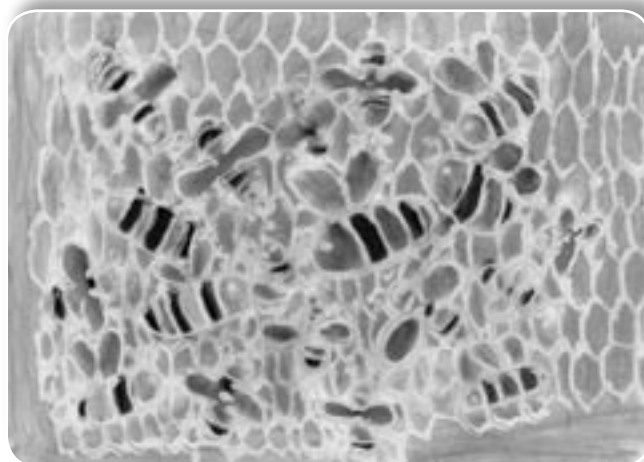
* Pergamon
Kis-Ázsia északnyugati partvidékén elterülő ókori város.
Mai neve Bergama, és Törökországban van

A pergamoni mozaikrészlet a szöcskével

Bulgáriai díjak

A bulgáriai Pleven városkában tartották meg a méhészek nemzetközi találkozóját. Ebből az alkalomból ilyen témájú rajzpályázatot is hirdettek. A szabadkai Studio Bravo Képzőművészeti Műhely tagjai közül hármat díjaztak. Az óvodások közül **Zairpour Sarah** második, az alsósok korcsoportjában **Tijana Vučinić** harmadik, a felsősök mezőnyében pedig **Szerencse Dóra** első díjas lett. Az oklevél mellé kitűnő minőségű mézet is kaptak.

A szintén bulgáriai Nova Zagorában működik a Duga Art Studio, amely szintén nemzetközi képzőművészeti versenyt hirdetett. Az idei volt a kilencedik és 28 országból 2255 munka érkezett a zsűri elé. A szabadkaiak és mentoruk elismerésben részesült a kiváló minőségű alkotásokért. A tanulók közül **Szabó Katalin**, **Bózsits Tímea**, **Prole Laura**, **Bodó Sarolta**, **Szerencse Dóra** és **Sanela Viman** érdemelték ki az elismerést.

Szerencse Dóra munkája

Rokonszerető vagy?

1. Szívesen fogadod a váratlan rokoni látogatásokat?

- a) Igen.
- b) Jobban szeretem, ha előre tudok róluk.
- c) Néha nehezemre esnek.

2. Örülsz, ha a távolban lakó rokonok hosszabb ideig nálatok alszanak?

- a) Csak ha külön szobában alszanak.
- b) Igen, mert akkor vidám a légkör.
- c) Nem, mert megzavarják a nyugalمامat.

3. Milyen gyakran találkozol a rokonaiddal?

- a) Minden nyáron.
- b) Családi összejöveteleken.
- c) Van, akivel havonta, van, akivel naponta.

4. Gondolod, hogy a rokonok néha az idegeidre mennek?

- a) Néha előfordul.
- b) A mi családjunkban mindenki tudja, hol a határ.
- c) Még soha nem éreztem ilyet.

5. Előfordul, hogy hatalmába kerít a félelem?

- a) Elég gyakran.
- b) Néha.
- c) Nem emlékszem ilyenre.

6. Kedveled a baráti találkozókat?

- a) Csak ha van rá időm.
- b) Nem, inkább a magányt szeretem.
- c) Ez a legkedvesebb időtöltésem.

7. A szemedre vetette már valaki, hogy megbízhatatlan vagy?

- a) Igen, de oktanul.
- b) Előfordult már.
- c) Soha.

8. Feláldoznád a szabadidődet, ha a barátod/barátnőd azt kérné, segíts neki, mert valamelyik tantárgyból rosszul áll, és jó osztályzatot szeretne?

- a) Ha nincs más, aki segítene.
- b) Nem, mert én a szabad időmben pihenek.
- c) Igen, örülök, hogy segíthetek.

9. Irigyeled azokat, akik többet engedhetnek meg maguknak, mint te?

- a) Egyáltalán nem.
- b) Igen, szívesen cserélnék velük.
- c) Attól függ.

PONTOZÁS			
	a	b	c
1.	0	6	3
2.	1	4	0
3.	2	0	4
4.	0	4	6
5.	0	3	6
6.	3	0	6
7.	6	4	0
8.	6	3	0
9.	0	4	2

A rokoni kapcsolatok bensőségesebbé teszik az életet, támaszt jelentenek a mindennapokban. Különösen ünnepek idején érezzük, mennyire fontos, hogy kedves rokonok vesznek körül bennünket. Neked mit jelentenek a rokoni kapcsolatok? Megtudod, ha őszintén válaszolsz kérdéseinkre.

Értékelés

0 és 25 pont között: Biztos háttérrel a család, jól érzed magad köztük, ha együtt vagytok, elfelejted minden gondodat. Örülsz, ha találkozhatsz a rokonokkal, de nem tartod nagyon fontosnak, hogy a kapcsolatok túl szoros legyen. Fontosabb neked a szűk család.

26 és 39 pont között: Néha próbálsz kitörni a családi kötelékből, mert annak egyhangúsága unat. A gondjaidat igyekszel egyedül megoldani, ügyeidbe nem avatod be a családot. A szüleidet ez néha bántja. A rokonságban viszont van egy-két ember, akivel nagyon jól megértitek egymást.

40 és 54 pont között: Sokszor úgy érzed, hogy nincs szükséged a családi háttérre, mert több vidámságra vágysz. Rosszul teszed, ha így gondolkodsz, mert később válik világossá számodra, hogy rokonokra, jó emberekre mindenkinek szüksége van.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves vagyok, és nagyon tetszik egy 15 éves, nyolcadikos fiú. Úgy érzem, szerelemes vagyok belé. A fiú, sajnos, velem is ugyanúgy viselkedik, mint a többi iskolabeli lánnyal. Nem hallottam arról, hogy járna valakivel. Az én problémám az, hogy miként mondjam meg neki, hogy tetszik. Ebben kérek segítséget! Szörnyen érzem magam, ha arra gondolok, hogy más lánnyal van!

Válasz:

Kedves Chicitta!

Nem is olyan kilátástalan a helyzeted, hisz a tanév még csak most kezdődött, a fiú még majdnem egy teljes évig a közeledben lesz, és még sok minden történhet. Megsúgom, még az is, hogy a végén valaki más dobogtatja meg a szíved. Remélem, egy váltásba jártok, így többször találkozhattok az iskola folyosóján, az udvarban, szakkörökön, sport- és más aktivitásokon, iskolába jövet, hazafelé menet... Először is, lévén hogy kis területről van szó, könnyen kivitelezhető, hogy, amikor csak lehet, a közéletben legyél, hogy köszönjetelek egymásnak, hogy szurkoljál neki, amikor a szünetekben a társaival focizik. Persze ne vidd túlzásba a dolgokat, ne tedd ezt erőszakos módon, a barátnők nagy lármás hadával körülvéve, mert akkor az ellenkező hatást válthatod ki, mint amit szeretnél volna. Idegesítheted és eltaszíthatod magadtól, mert nem szimpátiát, hanem ellenszenvet váltasz ki belőle. Ha felkeltetted a figyelmét, utána hagyd, hogy ő tegye meg az első lépést. Addig is főjjon a maga levében. Érjen benne a dolog, hogy megszólítson téged vagy ne. Ha rád mosolyog és köszön, nyert ügyed van! Ha viszont nem, hát, Istenem, ez is benne van a pakliban! Ne búslakodj sokáig, hisz annyi a fiú is, a lány is, mint a virágszál, egyik szebb mint a másik! Holnap már valamelyik másíknak a színe és az illata lesz vonzó számodra. De az is megtörténhet, hogy egy ismeretlen virágszál kerül eléd, amelyik még jobban fog tetszeni, mint akiket eddig ismertél.

„Kedves Bizalmas sorok!

Van egy nagy gondom. Jártam egy fiúval a nyáron, majd szakítottunk. Úgy viselkedett, mintha sosem ismertük volna egymást. Most újra közeledik hozzám, rám mosolygott, köszönt, randira hívott. Azt mondtam neki, hogy találkozhatunk. Másnap már újra úgy tett, mintha nem is ismerne. Mit tegyek, várjak rá, vagy kezdjek el járni egy másik fiúval, aki szintén nagyon tetszik. Kérlek, segíts, mit tegyek?

Válasz:

Kedves Tini!

Nyugodt lélekkel feledd el ezt a fiút, aki csak játszadozik veled, és aki nem tudja, mit akar. Úgy látszik olyan „se veled, se nélküled” fázisban van. Ez számodra semmi esetre sem jó. Ne veszítsd vele az idődet. Tegyéld pontot a történetre, és lapozz egyet a naplódban. Új nap, új lap, új fiú, új történet. Azt hiszem nem lesz nehéz ezt megtenned, mert már van az életedben egy másik, nagyon kedves fiú, akivel kölcsönösen vonzódtok egymáshoz. De útközben ne feledd meg a mindennapi dolgaidról sem, amelyek legalább annyira,

Chicitta”

Tini”

sőt fontosabbak számodra ebben a pillanatban: az iskola és a tanulás, a tanulmányi eredmény. Nagyon gyorsan eljön az az idő, amikor a sorsod fog függni tőlük (középszintű iratkozás). Jól tervezd meg az idődet, hogy minden napba beleférjen a tanulás, de a szórakozás és a szerelemre, az álmodozás is.

„Kedves Bori Mária!

Én egy 14 éves lány vagyok, és van egy nagyon nagy gondom. A tanév végén, egy lány odajött hozzám a szünetben, és szó nélkül megütötte a vállamat. Aztán, mintha elszabadult volna a pokol, mindenki lökött rajtam egyet, és utána állandóan cikiztek. Az oszi nekem adott igazat, megbeszéltük a dolgot. Bocsnatot kértek. Jött a nyári szünidő, és a nyugalom, nem kellett találkoznom velük. Most újra elkezdődött a tanítás, és én félek, hogy semmi sem változott. Előfordult már máskor, hogy másokkal is így viselkedtek. Barátkozzak velük, vagy ne?! Mit tegyek? Néha félek iskolába menni.

Szilvi”

Válasz:

Kedves Szilvi!

Sajnálom, hogy ilyen élményben volt részed. Nem kellemes érzés, amikor rád száll egy egész csorda tini. Sajnos, az utóbbi időben gyakrabban elkapja a csordaszellem a fiatalokat, főleg ha össze vannak zárva. A felnőttek, a tanárok rájuk szólhatnak, de belül nem cserélődhetnek ki. Mégis jó lenne, ha az osztályfőnökötökkel és az iskola pedagógusával, pszichológusával közösen dolgoznátok azon, hogy fölfedjétek, miért is viselkednek ilyen agresszíven. Milyen más viselkedési formákkal fejezhetik még ki azt, ami bennük van, ami arra készíti őket, hogy bandába verődve durván viselkedjenek társaikkal. Mivel veled csúnyán viselkedtek, ne barátkozz velük. Olyan barátokat, társakat keress, akik mindig rendesek veled.

„Kedves Bizalmas sorok!

Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást és a Bizalmas sorokat is. Úgy döntöttem, én is megírom a gondomat, hátha valami jó tippet kapok. 14 éves vagyok és van egy osztálytársnőm, aki folyton cikiz, szekál. Eddig osztálytársak voltunk, de szerencsémre, most már csak iskolatársak leszünk. Sajnos, így sem tudom elkerülni, mert egy váltásban vagyunk. Nem tudom, miért ilyen gonosz velem, hogy mi az, ami zavarja velem kapcsolatban. Ezen már gondolkodtam, és arra jutottam, hogy ő még gyerekes, én viszont sokkal komolyabb vagyok. Igyekszem felnőni. Kérlek segíts, mit tegyek, hogy lekoptassam ezt a lányt?!

K.”

Válasz:

Kedves K.!

Sajnos azt, hogy mi a baja veled, csak tőle tudhatod meg. A megoldás rejtett ajtajára a kulcs az ő kezében van. Ha továbbra is undok veled, akkor egy megfelelő pillanatban, amikor négy szemközt lehettek, csípd el egy komoly beszélgetésre. Kérdezd meg tőle, hogy valójában mi a baja veled. Azt bizonyára te is észrevetted, hogy ha a másik szemébe nézünk, és nem a háta mögött mondjuk el a bajunkat vele kapcsolatosan, sokkal nehezebb butaságokkal előjónni. A másik megoldás az lehet, hogy egyszerűen nem veszel róla tudomást. Úgy teszel, mintha nem is létezne. Előbb-utóbb, ha nem éri el a célját, hogy te megbántódjál, abba is hagyja a cikizést, szekálást. Az ilyen viselkedési formák addig jelentenek élvezetet, amíg látjuk, hogy a másikat idegesíti és bántja a dolog. Te pedig viselkedj felnőttként, ne menj bele semmilyen vitába veled!

Pöttyös Panni

Pöttyös Pannit nemcsak azért hívták Pöttyös Panninak, mert a nagymamája mindig piros pöttyös ruhába öltöztette. Ez a név akkor ragadt rá, amikor egy szép napon arra ébredt, hogy a bőre is tele van piros pöttyökkel.

– Nagymama! – kiáltotta csodálkozva. – Nézd csak meg, rajta vannak-e a pöttyök a ruhámon?

– Miért? – kérdezte nagymama a fürdőszobából.

– Mert azt hiszem, átugráltak rám. És nagyon rosszalkodnak.

– A pöttyök?

– Igen. Viszketnek.

Akkor már nagymama besietett a szobába, és megnézte a viszkető pöttyöket. Pannit ágyban tartotta, és elhívta a doktor bácsit. A doktor bácsi pedig megállapította, hogy Panninak bárányhimlője van.

Az ajtóra piros cédulát ragasztottak, és Pannihoz nem mehetett más, csak nagymama.

– Miért van nekem bárányhimlőm, mikor én kislány vagyok, nem pedig bárány? – kérdezte Panni panaszosan, és szemrehányó csodálkozással nézett nagymamára.

– Mert ez szelíd himlő. Olyan szelíd, mint a báránykák.

– Van mérges himlő is?

– De van ám!

– Külön kislányhimlő nincs?

– Nincs.

– Én semmilyen himlőt nem szeretek. és fel akarok kelni.

– Nem kelhetsz fel.

– Akkor hívd be hozzám Péterkét!

– Majd ha meggyógyultál. Ha behívnám Péterkét, ő is elkapná tőled a viszkető pöttyöket. A bárányhimlő ragályos.

– Péterke örülne neki. Biztosan tudom. Péterke szeret beteg lenni, mert akkor játékot hoz neki a mamája. Bárányhimlőért mit szoktak kapni a gyerekek?

– Semmit. Játékot pedig akkor kapsz, ha nyugodtan ágyban maradsz, míg el nem múlik a himlőd.

– Meddig kell ágyban maradnom?

– Talán egy hétig.

Pannit nem lehetett megnyugtatni. Mikor nagymama azt sem engedte, hogy lemenjen a kertbe játszani, keserves sírásban tört ki.

– Ne sírj, kislányom – mondta nagymama. – Mindjárt eljártszuk a mai bárányhimlőjátékot. A bárányhimlőnél ugyanis mindennap van egy új játék. De csak akkor játszunk, ha nem sírsz. Síró gyerekkel nem lehet játszani.

– Már nem sírok – mondta Panni hüppögve.

Nagymama apró papírcsónakokat csinált és pálcikaevezőket.

Leterített az ágyra egy pokrócot, az volt a tenger. Építőkockákból és doboztetőből meg szigeteket készített. A szigeten lakott a porcelánbaba, akit az elefánt – egy rémséges szörnyeteg – elrabolt, és fogva tartott. A mackó, a zsiráf és a csacsi nagy hajókon sietett a baba segítségére. Közben viharba kerültek, cápákkal harcoltak, megküzdöttek a szörnyeteggel, aztán kiszabadították a babát.

Másnap áruházat játszottak. Nagymama kis papírszénnyel csinált Panninak, aztán berendezte az áruházat. Mindent lehetett kapni benne, mert óriási áruház volt. A cukorosztályon a baba szolgált ki, a játékosztályon a csacsi, a ruhaosztályon a mackó. A zsiráf volt a felügyelő, mert hosszú nyakát hajlítgatva minden rendetlenséget meglátott.

Harmadnap óvodát játszottak, negyedik nap cirkuszt, ötödik nap állatkertet, beszélő állatokkal. Minden napra jutott valami nagyszerű szórakozás.

Ezek a játékos bárányhimlőnapok valósággal elrepültek. Panni észre sem vette, és máris meggyógyult.

– Bárányhimlőkor sokkal kevesebb ideig tart egy nap, mint máskor – mondta utóbb Péterkének a kertben.

– A betegségtől?

– A játszástól.

– Nem igaz! Csak hencegsz!

– Kérdezd meg nagymamától.

– És honnan kaptad a bárányhimlőt?

– Nem tudom. Lehet, hogy a ruhámtól. Pöttyös lettem. Ha akard rád adom a kötényemet. Az is pöttyös.

– Nem kell! Tartsd meg magadnak! Fiúk nem hordnak pöttyös kötényt!

Péterke szőke üstöke felmeredt a méltatlankodástól. Pedig titokban nagyon irigyelte Pannitól a bárányhimlőt, de nem akarta mutatni, ezért inkább hangosan ugratni kezdte:

– Pöttyös Panni! Pöttyös Panni!

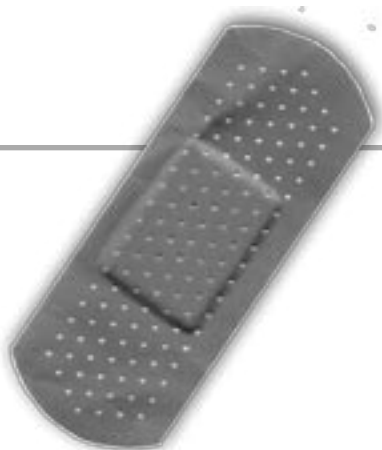
Addig ismételtette, kiabálta ezt fél lábon ugrálva, míg Panni nevéhez hozzáragadtak a pöttyök, s attól kezdve mindenki Pöttyös Panninak szólította.

Szepes Mária

Illusztrátor: Bakos V. Ági

A napokban 99. éves korában elhunyt írónőre emlékezünk a fenti mesével.

A sebtapasz története

apróság ez, elsősegélynek kitűnően megfelel, és nem ártana, ha néhány darab az iskolatáskában is helyet kapna. De honnan ered a sebtapasz?

A 20. század elején történt, hogy egy gyógyászati eszközököt (gézt és hasonlókat) gyártó üzemben dolgozott egy házaspár. A feleség szorgalmas, ám sajnos meglehetősen ügyetlen volt, ezért gyakran megszurta, megvágta kezét munka közben. Egy nap aztán a férjnek mentőöt-

lete támadt. Fogott egy tekerics ragaszható tapaszt, darabokra vagdosta és minden darab közepére egy kis gézpárnácskát helyezett. Így az asszonynak mindig kéznél volt a sebtapasz.

A gyár vezetői gyorsan rájöttek, hogy ez az egyszerű találmány hasznot hozhat. Piacra dobták a terméket, és nem csalódtak: fogyott, mint a cukor. Mégis eltelt néhány év, mire 1924-ben beindult a különböző nagyságú sebtapaszt készítő gép.

Mindannyian ismerjük a mifelénk csak „hanzaplaszt” néven ismert sebtapaszt, amit kisebb sérülések, vágások után a sebre ragasztunk. Nagyon hasznos

A tej, a fehér csoda

Nem tudjuk, szereted-e a tejet, ezt a csodálatos táplálékot. Úgy véljük, a legtöbben szívesen elkortyolgatnak belőle naponta, másnaponta egy-egy pohárral. Ha te is közéjük tartozol, jól teszed, hiszen orvosi felmérések igazolják, hogy a tej a növekvőben lévő gyermeknek, fiatalnak, valamint a csontritkulásban szenvedő öregnek nem csupán táplálék, hanem a legfontosabb csontépítő kalciumforrás. Egy liter tejben 7 g ásványi anyag van, s ezek java része kalcium. A gyermekek napi kalciumszükséglete 2 g, a felnőtteké kevesebb, mindössze 0,5–1 g, s az idős személyeké ismét 2 g. A tej igen fontos magnéziumforrás is. Ez az elem szükséges az izom- és idegműködés normális menetéhez, de az immunrendszer szinten tartásához is. Ezenkívül található a tejben vas, jód, cink, valamint A- és B-vitamin is. Finom és fontos tápanyagok a túró és a sajtfélék.

Szóval egy a lényeges, igyál tejet, egyél aludttejet, joghurtot, túró, sajtot, mert ezek nemcsak finomak, hanem szükségesek is!

Szólásmagyarázat

Nagy kő esett le a szívről

A súlyos gondtól való megszabadulásnak, nagy megkönnyebbülésnek ez a kifejezése a 19. században alakult ki nyelvünkben. Valószínűleg német jövevény. Eredetije, német mintája szó szerint azt jelenti: mintha lidérc feküdt volna a mellén, átvitt értelemben pedig: nagy gond nehezedett rá. Minthogy szívszorogásos álomból ébredve úgy érzi az ember, mintha lidércnyomástól szabadult volna meg, az előbbi kifejezésből ez a német szólás alakult ki: mir fiel ein Alp vom Herzen, lidérc esett le a szívről. A német szólásban valószínűleg azért lett a lidérc, kobold jelentésű Alpból Stein, azaz kő, mert az Alp szóval kapcsolatosan sokan a sziklás, köves Alpokra gondoltak. Ettől függetlenül is érthető azonban, hogy a gondot, szorongást, ami olykor valóságos teherként nehezedik az emberre, jelképesen olyan kőnek mondjuk, amely az ember szívét nyomja.

Nyelvzseni eb

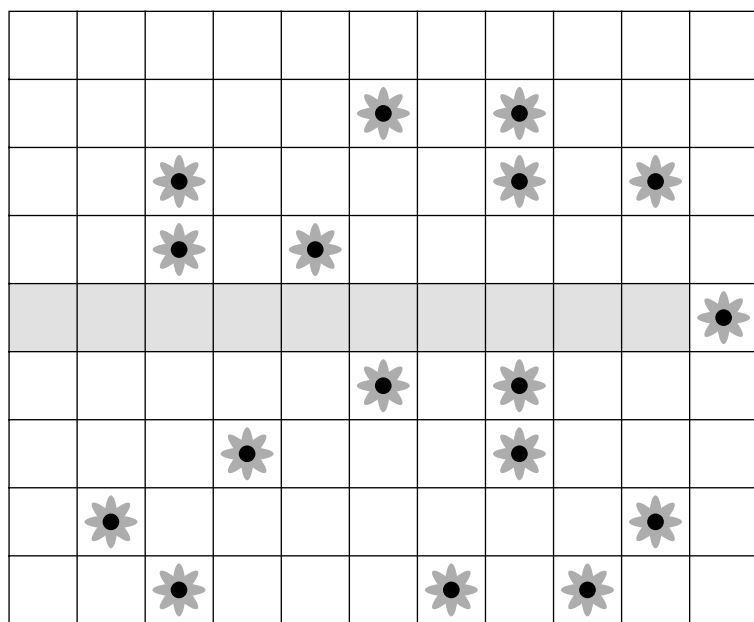
Német kutatók nemrégiben megvizsgálták egy Rico névre hallgató kutyát, amely már kétszáz szót ért, ráadásul egy kisgyermeket megszégyenítő gyorsasággal sajgát el újabakat. A kilencéves border collie több mint száz játékból álló gyűjteménye valamennyi darabját név szerint ismeri, és mintegy 90 százalékos pontossággal hozza elő azt, amelyet kérnek tőle. Egy lipcsei kutatóintézet munkatársai laboratóriumi körülmények között is próbára tették Ricót: hét új játékot mutattak neki. A későbbiekben Rico tízből hétszer a megfelelő játékot hozta elő a kutató kérésére.

Gazdái még kölyökkorában figyeltek fel Rico intelligenciájára. A collie vállízletei sérülést szenvedtek, és mivel hosszú sétákra nem vihették, gazdái azzal próbálták szórakoztatni és mozgásban tartani a kényszerpihenő alatt, hogy új és újabb tárgyakat hoztattak vele elő. A kutatók egy német televíziós műsorban figyeltek fel a különleges állatra, és felvették a kapcsolatot a tulajdonosokkal.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Miből teremtette Isten az embert?
- Porból.
- És a négert?
-

A választ megtudod, ha berakod a felsorolt szavakat, betűcsoportokat a rácsba.

Kétbetűsek: AS, DA, ET, EZ, FA, NB, NI, TŐ, UL.

Hárombetűsek: ALI, ALÍ, ÁER, ELE, IMA, LEN, OVO, TÁL, TÓR.

Négybetűsek: ELEM, ÉNEK, NAPA, RIOG, SÍEL.

Ötbetűsek: ARIEL, KONGÓ, PÓTLÓ.

Hatbetűsek: DERENG, VENDEL.

Hétbetűsek: ARASZOL, KELETEN.

Nyolcbetűsek: INGERÜLT, MANDÓLIN.

Kilencbetűs: VADASKERT.

Tizenegy betűs: VANDALIZMUS.

Betűrejtvények

1

T	T			
A	E		M	

 2

K	
CS	

 3

BE
L

 2

SZ
R

Skandináv rejtvény (27.)

Mai rejtvényünkben egy találós kérdés szövegét kell megfejtenetek. A találós kérdés megoldását is beküldhetitek. Ehhez ad segítséget a skandináv rejtvényt illusztráló kép.

REGE SVED-ORSZÁG KIS ILONA CSALÁDI HÁZ, LAKÁS ÁLMOSIT, FORDÍTVA DRÁMÁVAL KAPCSOLATOS ARATÓ-SZERSZÁM LUXEM-BURG LÓ-BETEGSÉG SEGÉLYHÍVÓ JEL IGE-KÖTŐ SZERETI A HASÁT

RAJT MAGOT ÜLTET ILLATOS NÖVÉNY VER, NÉPIESEN ALBÁN PÉNZ FOSZFOR

MÁLTA KOMOR-E A TETEJERE ÉGÉSI TERMÉK FONTA PAD KÖZEPE BOSZNIAI VÁROS (ÉK.F.) FÉL, NÉMÉTÜL

SZERB NÉ-PEMSEHŐS (ÉK.F.) RÁGÓ-SZERVE KUTYA, ANGOLUL RÁDIUSZ GRAMM HIDROGÉN TÖR TILTÓSZÓ NÉMET SZEMÉLYES NÉVMÁS

AZ EGRI CSILLAGOK ÍROJA

EGY OROSZ FOLYÓ 1000 LAP KÖZEPE 50 NÉVELŐ ...VAN A VIZSGÁN Vatikán

KEVÉS PÁRATLAN BETŰI EME TOJÁS, NÉMÉTÜL NORVÉGIA

Ki az író?

1	○			
2		○		
3			○	
4				○
5				○ CH
6			○	
7		○		
8	○			
9	○			

Meghatározások

1. Szárnyas állat,
2. Csermely,
3. Őserdő,
4. Lel,
5. Sápadt, németül,
6. Virágzik (ék. h.),
7. Kölcsönbe adott pénz hozzáadéka,
8. Hivatali helyiség,
9. Női név.

Olvasd össze a körökbe kerülő betűket, és megtudod, ki írta Az ember tragédiáját!

Lóugrásban

A	O	A	A	K
K	Z	K	H	T
Ö	S	M	A	B
S	D	I	Ö	O
Z	R	L	A	N

Indulj el az ábra középpontjából! Ha helyes útvonalon haladsz, három vajdasági helység nevét kapod.

A 26. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Tudom, onnan estem le.

Betűrejtvények

1. főzelék, 2. Kishegyes,
3. Tóba, 4. Balázs, 5. Zalán

Csigavonalban

- Acélból.

Kitöltőcske

- szerencse

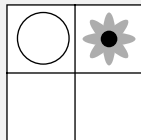
Minirejtvény

- Nem, a Marival.

Körszámtan

A keresett szám 485, mert először megszorozzuk a számot 5-tel, majd a szorzatból kivonunk 13-at.

Egy kis logika

A körök az óramutató járásával megegyező irányban változtatják helyüket, a virágok pedig ellenkező irányban.

A 25. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

JÓ TANULÁST, SOK ÖTÖST, SIKERES TANÉVET.

Könyvjutalmat kap:

Nagy Judit, Topolya

Kicsi sarok

Fordított rejtvény

				A			
	GY			L			
				G			NY
				E			
				B			
				R			
SZ				A			

A megfejtést előre beírtuk, ezért fordított a rejtvény. A többi szintén matematikával kapcsolatos kifejezést azonban neked kell beírnod a vízszintes sorokba, egy kivételével. Melyik szó marad ki?

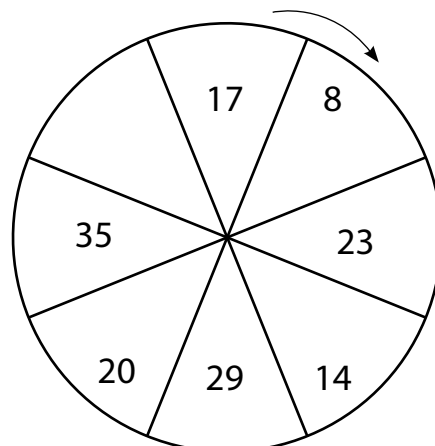
EGYENLET HATVÁNY KÜLÖNBÉG SZORZAT
FÜGGVÉNY HÁNYADOS ÖSSZEG TÖRTEK

Kép, kép, kép

Pótold a mellékelt szavak hiányzó betűit! A megoldáshoz segítséget nyújtanak az értelmező meghatározások. Mindig annyi betű hiányzik a szóból, ahány pont van.

1. KÉP . . . . . kiállítóhelyiség
2. KÉP . . . . . fantázia
3. . . KÉP . . . . . öntelt
4. . . . . KÉP . . . . . fotó
5. . . KÉP . . . . . csinos, szemrevaló
6. KÉP . . . . . nyaralásról küldjük

Körszámtan

A körökben levő számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, máris beírhatod a hiányzó számot az üres körökbe..

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

Kos (III. 21.–IV. 20.)

Csodás meglepetésekben lehet részed a héten. Korábbi erőfeszítésednek, szorgalmadnak most meg lesz a gyümölcse. Légy nagyvonalú azokkal, akiről tudod, hogy rászolgáltak figyelmedre. Ne siess el semmit, hiszen nem kerget a tatár. Talán túl nagyok az elvárásaid másokkal szemben.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Egy bizonyos pletykát ne tűrj tétlenül, tudd meg, ki terjesztette el, és beszéljess el vele. Barátod, akiben megbíztál, esetleg rossz fát tett a tűzre. Bizonyára nem akart neked ártani, így hát hallgasd meg az érveit. Vigyázz, miket vágsz a fejéhez nagy felindultságodban. Ne légy tolakodó új ismerősöddel. Érthető, hogy furdalja az oldalad a kíváncsiság, de várd ki, míg a bizalmába férkőzöl.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Bármilyen energikusnak is gondolod magad, elvégzendő feladatodhoz segítségre lesz szükséged. Ez nem szégyen, és szívesen is támogatnak téged. A suliban legszívesebben körülbástyáznád magad, ezért talán jobb, ha visszavonulsz, mert nyersességeddel sok embert megsérthetsz.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Valaki hirtelen nagy hatással van érzelmi világodra. Nem tudod hová tenni ezt a váratlan élményt. Ne féltsd kényelmedet, hanem örülj a változásnak, ezért fogadd el a különös kihívásokat is! Új barátoddal ne akarj rögtön szoros viszonyt kialakítani, előbb ismerd meg az illetőt. Lehet, hogy egy meglehetősen kellemetlen alakkal van dolgod. Ne érzelmi alapon dönts el, mennyire kell óvatosnak lenned.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Kimagasló szorgalmaddal felhívod magadra a tanáraid figyelmét. Szimpátiáddal próbáljátok csendesen, józanul megbeszélni a problémáitokat, különben másnap rosszmájú pletykák keringhetnek rólatok. Vedd félvállról a dolgokat, őrizd meg hidegvéred a legelképezhetetlenebb helyzetekben is. Az esti programokra gondosan készülj fel, hiszen kritikus pillantások keresztútjába kerülhetsz.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

A telefonhívások kapnak nagy szerepet a héten. Személyiséged fejlődésére jelentősen kihatnak ezek a beszélgetések. Akár életre szóló barátot is szerezhetsz ily módon. Távoli barátodtól vagy régi kedvesedtől kedves ajándékot kaphatsz. Az illető soha nem feledkezik meg másokról. Mutasd ki háládat és örömeidet, köszönd meg a meglepetést. Párod félreértheti a reakciódat. Esetleges féltékenységre ne adj hangot, bárhogya is zavar a dolog. A félreértéseket ne a hét közepén tisztázzátok, mert veszekedésbe torkollhat. Rokonod megbánthat egyébként jóindulatú tanácsával.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

Köszönöd szépen, nem kérsz távoli rokonod segítségéből, viszont köszönd meg a felajánlást durva elutasítás helyett. Gondold át a dolgokat, mert az igazság bizony fájó lehet. Osztálytársad viselkedése csak olaj lehet a tűzre. Hajlamos vagy a filozofálgatásra, az álmodozásra. Több-ször rajtakapod magad, hogy az órán már megint elkalandoztak a gondolataid.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Fárasztó feladatok várnak rád. Okosan, nyugodtan kell ezen a héten túljutnod. Ne ítélj meg negatívan a nyüzsgő, energikus embereket. A részletek hiányában ne tegyél rosszálló megjegyzéseket egy esetleges pletyka hallatán sem, tartsd meg a véleményed. Ha teheted, próbáld meg segíteni barátodnak/barátnődnek, biztos hálás lesz.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Ha tehetséged kis szerencsével is párosul, ezen a héten megalapozhatod a jövődet. Lehet, hogy időd legjavát egy buli előkészületei kötik le. Szomszédod elronthatja a szépen megszervezett estét, ezért jobb, ha egyeztettsz vele. Otthoni gondjaid elrendeződnek, letisztázzátok a problémát. Végre elmúlik a feszültség, és ezek után ismét felszabadult lehet a hangulat.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Eddig valószínűleg rózsaszín szemüvegen át szemlélted a világot. Valaki most figyelmeztethet, milyen helyzetben vagy, ami akár sokkoló is lehet. Az órák mintha ólomlábakon vonszolnák magukat. Próbáld kitörni az egyhangúságból, vigyél egy kis szint a hétköznapokba.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Osztálytársaddal igyekezz tisztázni korábbi félreértéseiteket. Öntsetek tiszta vizet a pohárba. Mindketten induljatok új lapokkal, adjatok esélyt egymásnak. Nehezen kommunikálsz. Diplomatikusan kéne viselkedned, hogy a félreértéseket elkerüljétek. Felesleges idődet magyarázkodásra szánnod, mert nem érsz el vele semmit.

Halak (II. 20.–III. 20.)

Ne számíts mások segítségére. Problémáidról se beszélj, mert túlzásaidat követően aggódni kezdenek miattad. Ne törődj mások furkálódásával, élvezd a napokat! Nagy az esély egy románc kialakulásra, mert szerelmet jeleznek a csillagok. Ne félj az érzelmeidtől! Beszédes ismerősödnek most sehogysem akar beállni a szája. Ne hagyd, hogy ez a te rovásodra menjen, mondd meg kerek perec, hogy nincs időd a sületlenségeket hallgatni.

Zsenge csibe

– Pincér, főtt egyáltalán tyúk ebben az Újházi-tyúklevesben?
 – Igen, csak nagyon fiatal.
 – Mennyire fiatal?
 – Annyira, hogy még nem bújt ki a tojásból.

Kecsap

Marcika éppen reggelizik, anyukája pedig a kecsapos üvegből próbálja kirázni a maradékot, amikor cseng a telefon. Az anya megkéri a fiát, hogy vegye fel. A vonal végén az asszony főnöke jelentkezik.
 – Csókolom! – üdvözlí Marcika. – Most nem tudom adni az anyukámat, mert éppen az üveg fenekére néz.

Programírók

– Mi az abszolút rossz kijelentés egy számítógépes programokat gyártó cégnél?
 – Majd, ha fagy!

Fogfájás

Kovácsnak szörnyen fáj a foga, egész éjjel nem tud aludni, csak nyög és jajgat.
 – Legyél rám tekintettel! – szól rá a felesége. – Ahogy elalszom, rögvést fölriasztasz a nyögdecsléssel.
 – Én sem bírom lehunyni a szemem.
 – Jó, jó, de neked legalább fáj a fogad!

Ing

Pacsmag bemegy a divatáruüzletbe:
 – Kérek egy inget, negyvenes gallérral.
 – Olyat, amilyen uraságodon van?
 – Hová gondol? Tisztábbat.

Aranyóra

Pemete késő este a főutca aszfaltját nézi, mintha keresne valamit. Szembe jön vele a szomszédja, Lucerna, és megkérdi tőle:
 – Hát te mit keresel?
 – Az aranyórámat.
 – Hol veszett el?
 – Az egyik mellékutcában.
 – Hát akkor miért a főutcán keresed?
 – Mert itt sokkal világosabb van.

Hűvös fogadtatás

– Az éjszaka betörők jártak nálunk – meséli Karfiolné baráti társaságban. – Az uram nagyon hűvösen fogadta őket.
 – Hogyhogy hűvösen?
 – Olyan hűvösen, hogy még a foga is vacogott.

Hibás kötet

– Mondja, kisasszony, ki lehetne cserélni ezt a hibás könyvet? – kérdi Pacsmag a könyvesbolti eladónőt.
 – Természetesen. Mi a hibája?
 – Nem tetszik a vége.

Elég ennyi

A főnök összehívja munkatársait az irodában:
 – Kedves kollégák, én holnap néhány hétre elutazom. Van valami kívánságuk?
 A főnök szavait néma csend követi, mígnem megszólal egy udvarias hang:
 – Nincs. Tökéletesen elég, hogy elutazik.

Vagyonmegosztás

A motoros megáll a piros lámpánál, majd teljesen váratlanul eldől jobbra. A mellette álló autós kiszól az ablakon:
 – Segíthetek, uram?
 – Nem, köszönöm, nincs semmi baj, csak elhagyott a feleségem – tápázkodik fel a motoros.
 – Azt akarja mondani, hogy ezért borult fel a piros lámpánál?
 – Igen, ugyanis a nejem elvitte magával az oldalkocsit.

Remek nap

A skót templomban istentisztelet után körbeadják a perselyt, ám az üresen tér vissza a paphoz.
 – Jó napunk van – mondja a pap örömmel. – Legalább a persely visszakerült.

Szegény beteg

Az orvos összefut az utcán a barátjával.
 – Hová sietsz annyira? – kérdezi a cimborá.
 – Ne is kérdezd! Már két hete járok egy beteghez.
 – Szegény! Mi a baja?
 – Nem tud fizetni.

Nézőpont

– Nos, a szíve kissé gyengécske, uram, de én azért nem aggódom – mondja az orvos a vizsgálat után.
 – Nézze, doktor úr – feleli a páciens –, ha az ön szíve lenne gyenge, akkor én sem aggódnék!

– Ébredj fel, papa! Azonnal be kell vened az altatót!

– Csak tudnám, miért olyan magas megint a telefonszámla?!

Etetés

- Mondd csak, Fülöpke, megetteted a papagájt?
- Igen, anya.
- Mivel?
- Hát a macskával.

Lassú hajtás

- Ugye, tudja, miért állítottam meg?
- kérdezi a rendőr a vadul száguldozó autóst.
- Tudom. Azért, mert túl lassan hajtottam.
- Még hogy lassan?! Száznyolcvannal ment lakott területen! Ez magának lassú?
- Nézze, biztos úr, ha kétszázharminccal hajtottam volna, akkor most nem lennék itt.

Néhány óra késés

- A vidéki városkából minden délután indul a személyvonat a fővárosba. Negyed hatkor megérkezik az állomásra egy férfi, és megkérdi az állomásfőnököt:
- Mondja, késik valamennyit a délutáni vonat?
  - Igen, késik néhány órát.
- Az utazó erre beül a restibe vacsorázni. Néhány perc múlva füttyszót hall: a vonat befutott az állomásra. Emberünk rohan kifelé, felelőségre vonni az állomásfőnököt:
- Miért mondta, hogy a vonat néhány órát késik? Hiszen öt perccel múlt fél hat, és a szerelvény már itt is van!
  - Elnézést – feleli derűsen az állomásfőnök –, de ez még a tegnapi vonat.

Kiváló életmentő

- Gyökér megkapja a Kiváló Életmentő kitüntetést. Barátja, Gyömbér gratulál, de azért megkérdezi:
- Mondd, hogyan kaphattál kitüntetést egy fuldokló kimentéséért, amikor nem is tudsz úszni?
  - Tudod, épp a Balatonon csónakáztam, amikor észrevettem, hogy egy ember fuldoklik.
  - Aha, így már értem. A csónakkal kimentetted a fuldoklót?
  - Nem, dehogyis! Egyszerűen szóltam neki, hogy álljon le nyugodtan, mert csak térdig ér a víz.

Hatékony hirdetés

- Egy úr bemegy a napilap kiadójához:
- Gratulálok önöknek. Az apróhirdetéseik fantasztikusan hatékonyak.
  - Köszönjük, uram. De mire alapozza a véleményét?
  - Arra, hogy tegnap feladtam itt egy apróhirdetést, hogy a cégemhez éjjeliőrt keresek, és az éjjel már be is törtek hozzánk.

Kakukk

- A nagy bank vezérigazgatója azzal dicsekszik a társaságban, hogy szabad idejét órajavítással tölti, ez a hobbija. A felesége buzgón helyesel:
- Így igaz, a férjem jobb órás, mint a szakemberek. A múltkor úgy megreparálta a szomszédék kakukkos óráját, hogy a kakukk azóta minden órában kiugrik az odújából, és megkérdezi, hogy mennyi a pontos idő.

Meg-megállva

- Szatymazi bemegy az óráshoz a kutyájával, és így szól:
- Elhoztam magának a Bodrit.
  - A Bodrit? – kérdi az órás elképedve.
  - Hát mit csináljak én vele?
  - Nézze meg, mi a baja! Ugyanis minden öt percben megáll.

Profi írásszakértő

- Szervusz, Padlízán komám! Honnan jössz?
- A grafológustól. Elvittem neki az írsomat.
- No és mit gondolsz, tényleg ért hozzá?
- Azt hiszem, igen.
- Miből gondold?
- Abból, hogy előre kérte a honoráriumot.

Mexikói profiliga

- Az isten háta mögötti mexikói focipályán a jobbszélső megiramodik a partvonal mellett. Egyszerre dörrenést hall, és pisztolygolyó süvít el a füle mellett. A játékos megtorpan:
- A mindenit! Úgy látszik, a játékvezető észrevette, hogy lesre futottam...

Ágy

- Jean, vigye le a pincébe az ágyamat!
- Miért, uram?
- Mert mélyen akarok aludni.

Zongora

- Jó napot, kisasszony! Én vagyok a zongorahangoló.
- Igen? És ki hívta magát?
- A szomszédok.

– Te Dezső! Az összes bűnügyi könyv azt írja, hogy nem kellene most visszatérnünk a tett helyszínére!

– Csókolom, Varga néni! Nem harap a kiskutyám!

Kiejtés és szómagyarázat

Itt találjátok a képregény szövegében előforduló nevek és szavak helyes kiejtését, valamint a szómagyarázatot.

Maxentius = makszenciusz

princeps = princepsz (latinul első, a római császárság idején maga a császár, esetleg a fia)

praepositus = preposzitusz (latinul előljáró)

Pothus = pótusz

nobilissima = nobilisszima (latinul nemes hölgy, fenséges hölgy)

magister = magiszter (latinul mester, tanító)

Csókára két serleg, Szabadkára négy serleg vár

A VII. Délvidéki Napokat szeptember 28-án, 29-én és 30-án tartják Budapesten a Magyarok Házában. Az idén mintegy 150 kiállító neve került a kiállítás jegyzékébe. Több serleg is vár a legsikeresebb kiállítókra. Ezek a következők: a csókai nyugdíjasklub kézimunkacsoportja és a Móra Ferenc Művelődési Egyesület kézimunkacsoportja, a padéi kézimunkázók, a bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Piros Rózsa kézimunkaklubja. A szabadkai Széchenyi István iskola három serleget kap: az Ezer vers egy nap alatt, a Petőfi é! vetélkedőn és a képzőművészeti pályázaton való tömeges részvételért. A megnyitó előtt A cipők a fára másztak című performansszal emlékeznek Bada Dada festőművészre, aki mintegy két évtizedig a szervezőbizottság tagjaként több tízezer oklevelet töltött ki kalligrafikus betűvel. A rendezvényen bemutatják a Családi Kör, a Hét Nap, a Magyar Szó és a Jó Pajtás lapokat, valamint több vajdasági kiadványt is.

(bi)

A Donau Német Egyesület terveiből

Az újvidéken székelő Donau Német Egyesület (Deutscher Verein Donau) több sikeres akciót szervezett az elmúlt időszakban, ezek közül a jelentősebbek: német perecbál, német versek délelőttje, volt táborlakók találkozója, Németországról szóló könyvek bemutatója, német nyelvtanfolyamok, valamint több találkozó és kirándulás.

Az egyesület őszi-téli terveit Bürgermayer Andreas elnök ismerteti:

– Több korosztály számára szervezünk német nyelvtanfolyamot, ezekre mielőbb jelentkezni kell, hiszen a napokban már be is indul az oktatás. Megjegyzendő, hogy a német egyesület tagjainak nagy része már nem-német környezetben nőtt föl, s német származása ellenére nem beszél anyanyelv-ként a németet, hanem a magyar vagy a szerb nyelvet beszél anyanyelvi szinten. Olyasféle tevékenység ez a nyelvtanítás, mint amikor Boszniában vagy a horvát tengerparton magyar nyelvre oktatják az ottani magyarok második vagy harmadik nemzedékű leszármazottjait...

– A közeljövő terveit között szerepel a Vajdasági Etnotalálkozóval való részvétel Dunacsében (Čelarevo) szeptember 22-én és 23-án; a német egyesülés napjának megünneplése október 3-án; német komolyzenei est október 20-án; az áldozatokra való megemlékezés és koszorúzás október végén; népi táncsoport megalakítása november folyamán, valamint a német karácsonyi mise december 26-án. Ezenkívül az egyesület aláírásokat gyűjt a Német Nemzeti Tanács megalapítása kapcsán.

A Donau Német Egyesület elérhetőségei:

DEUTSCHER VEREIN

Deutscher Verein Donau

21000 Novi Sad, Kozaračka 6.

tel./fax: 021/505-507

e-mail: dvdonau@eunet.yu

Gemeinschaft der Donauschwaben

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matica srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

TipNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024)555-765 Karadjorđe út 2. Szabadka
support@tipnet.co.yu www.tipnet.co.yu

Jó Pajtás
60 ÉVES

Vajdasági magyar gyermeklap
■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
■ Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: jopajtas.szerk@magyar-szo.co.yu és amicus@nadlanu.com ■